

JÄRNFRAMSTÄLLNINGSPLOTS OCH TORPLÄMNINGAR

Arkeologisk utredning etapp 2 mellan Hallsberg och Stenkumla i
Hardemo, Viby, Hallsbergs och Lerbäcks socken,
Kumla, Hallsbergs och Askersunds kommun,
Örebro län

PETER SILLÉN

Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3282

ARKEOLOGIKONSULT
Optimusvägen 14
194 34 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41

www.arkeologikonsult.se

OMSLAGSBILD: Torpet i Perstorp i Viby socken (L2018:925) med anor från åtminstone 1700-talet. Foto från söder.

ALLMÄNT KARTMATERIAL:

Fastighetskartan: © Lantmäteriet Dnr: 50007066_140003
Terrängkartan, samt GSD-Översiktskartan: Lantmäteriet (CC0)

© Arkeologikonsult 2020

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

JÄRNFRAMSTÄLLNINGSPLOTS OCH TORPLÄMNINGAR

Arkeologisk utredning etapp 2 mellan Hallsberg och Stenkumla i
Hardemo, Viby, Hallsbergs och Lerbäcks socken,
Kumla, Hallsbergs och Askersunds kommun,
Örebro län

PETER SILLÉN

Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3282

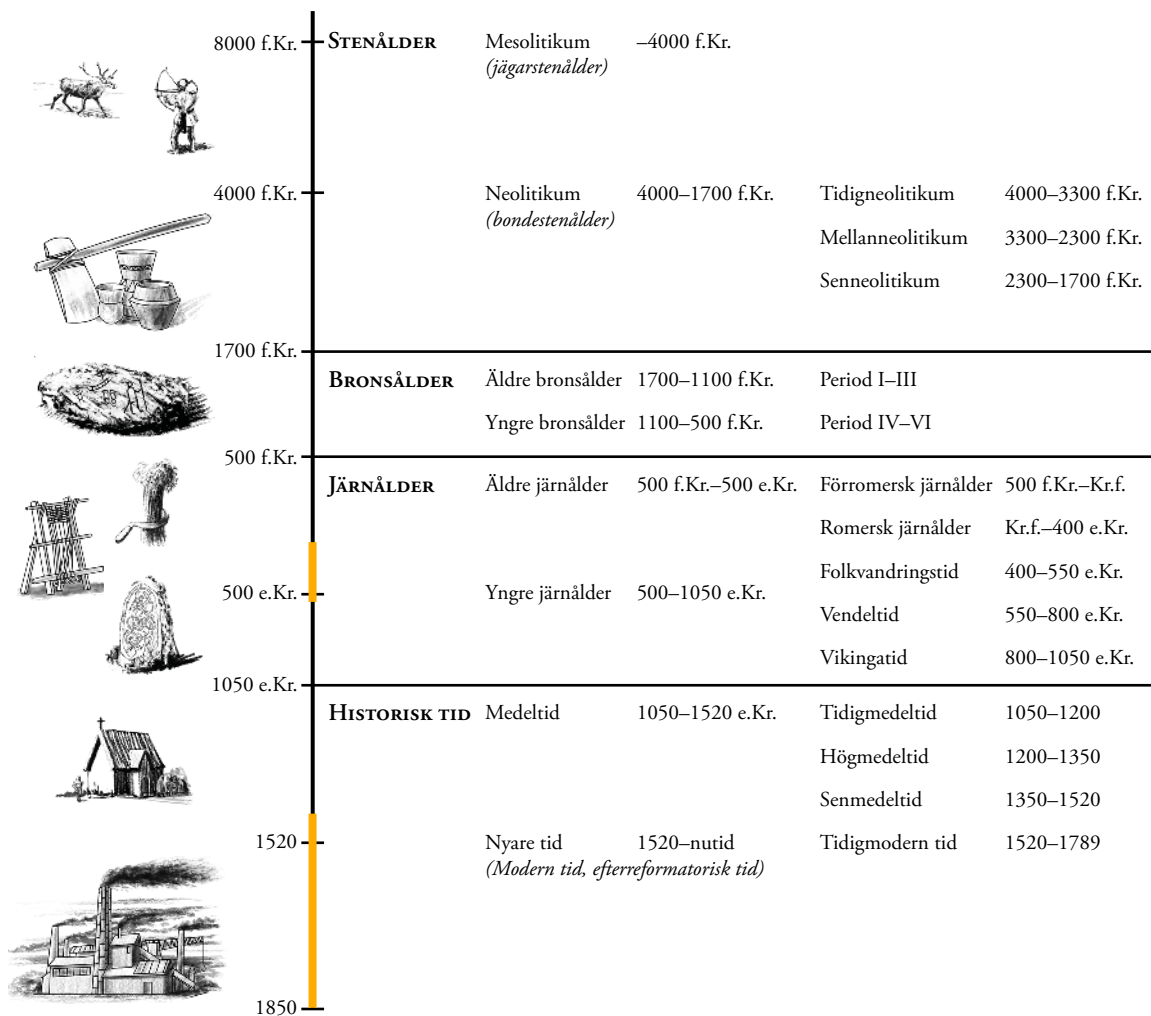
INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING.....	9
BAKGRUND TILL UPPDRAGET	9
Syfte.....	11
Genomförande.....	11
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSBILD.....	11
RESULTAT OCH TOLKNING	12
Objekt 7 (möjligt boplatsläge)	12
Objekt 8 (möjligt boplatsläge)	14
Objekt 9 (möjligt boplatsläge)	14
Objekt 20 (möjligt boplatsläge)	14
Objekt 21 (möjligt boplatsläge)	14
Objekt 41 (möjligt boplatsläge)	14
Objekt 45 (möjligt boplatsläge)	17
Objekt 47 (L1979:1229/Lerbäck 1078 – uppgift om lägenhetsbebyggelse, ingen antikvarisk bedömning).....	17
Objekt 109 (L1979:1263/Lerbäck 1080 – lägenhetsbebyggelse, ingen antikvarisk bedömning).....	18
Objekt 110 (möjligt boplatsläge)	18
Objekt 115 (L1979:1230/Lerbäck 1079 – lägenhetsbebyggelse, ingen antikvarisk bedömning).....	20
Objekt 116 (möjligt boplatsläge)	22
L1979:1532/Lerbäck 1077 – lägenhetsbebyggelse, ingen antikvarisk bedömning)	24
Objekt 195 och 319 (möjligt boplatsläge).....	26
Objekt 248 (möjligt boplatsläge)	26
Objekt 254 (L1980:4635/Viby 130:1 – avrättningsplats, ingen antikvarisk bedömning)	27
Objekt 258–260 (L1979:2799/Viby 462 – röjningsröse, övrig kulturhistorisk lämning)	28
Objekt 261 (L1979:2777/Viby 460 – stensättning, möjlig fornlämning).....	28
Objekt 266 (L2018:925 – bytomt/gårdstomt, fornlämning).....	29
Objekt 286 (möjligt boplatsläge)	31
Objekt 299 (möjligt boplatsläge)	31
Objekt 302 (möjligt boplatsläge)	34

Forts. på nästa sida

Objekt 303 (L1979:1261/Hardemo 176 – gravfält, uppgift om)	35
Objekt 305 (L1979:2774/Hardemo 226 – lägenhetsbebyggelse, ingen antikvarisk bedömning).....	35
Objekt 315 (möjligt boplatsläge)	36
Objekt 316 (möjligt boplatsläge)	36
Objekt 319 (möjligt boplatsläge)	36
Objekt 320 (möjligt boplatsläge)	39
Objekt 321 (möjligt boplatsläge)	39
Objekt 329 (möjligt boplatsläge)	39
Objekt 330 (möjligt boplatsläge)	40
Objekt 337 (möjligt boplatsläge)	41
SLUTSATS	42
REFERENSER	44
Litteratur	44
Kartor	45
Övriga referenser.....	45
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER.....	46
BILAGOR	47
Bilaga 1. Objektsbeskrivning.....	47
Bilaga 2. Schakttabell.....	51
Bilaga 3. Anläggningstabell	59
Bilaga 4. ¹⁴ C-datering.....	61

ARKEOLOGISK PERIODINDELNING

ANTIKVARISK BEDÖMNING

Antikvarisk bedömning anger hur man enligt kulturmiljölagen (1988:950), och till viss del även skogsvårdslagen (1979:429), bedömt lämningen och dess eventuella lagskydd vid registreringsstillfället. Den slutgiltiga bedömningen görs alltid av Länsstyrelsen.

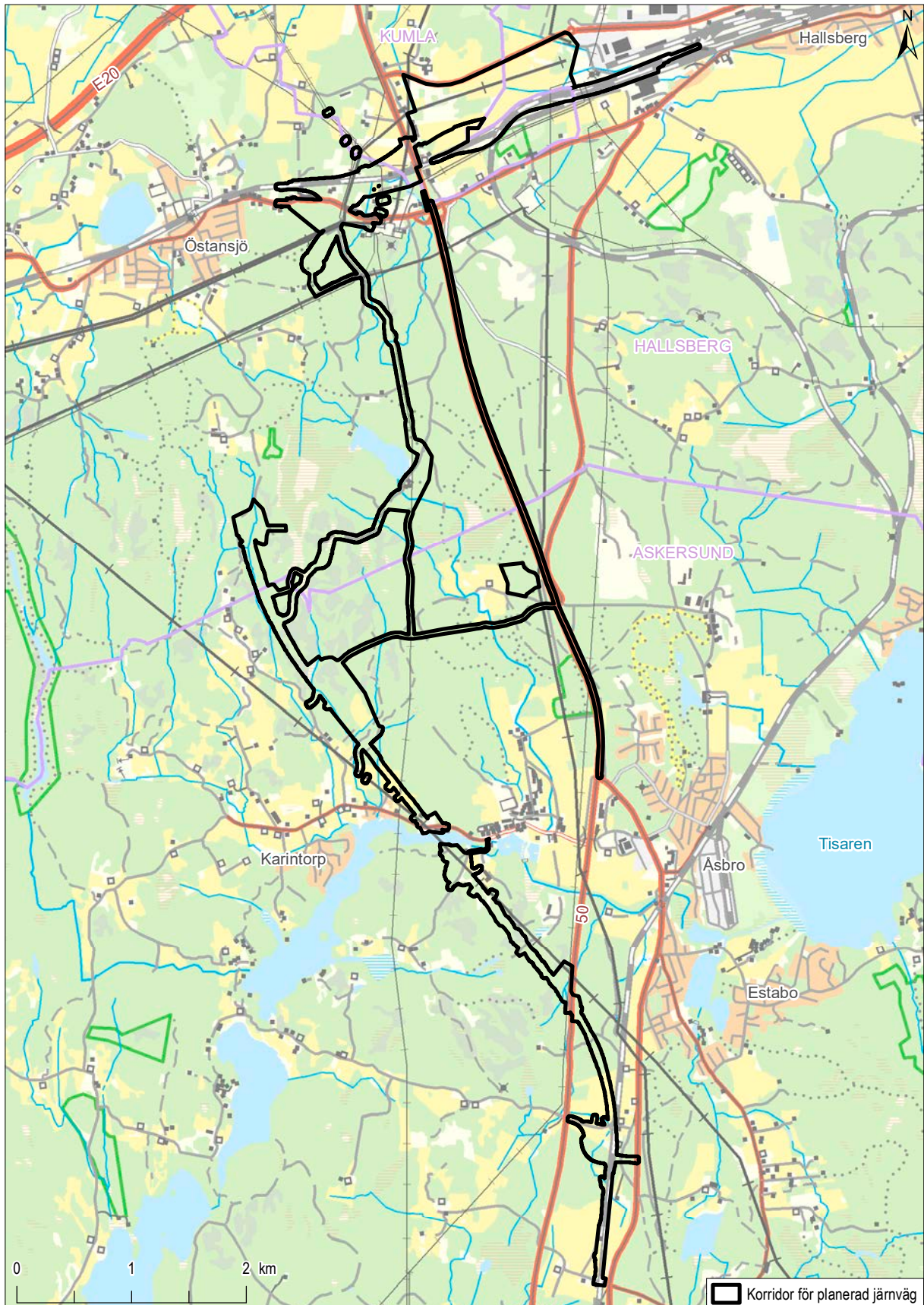
Fornlämning är en lämning som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den tillkommit före 1850, är en lämning efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergiven. Det är förbjudet att utan tillstånd från länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning.

Möjlig fornlämning innebär att man vid registreringsstillfället inte kunnat ta ställning till om lämningen är en fornlämning

eller inte. Lämningen måste vara bekräftad i fält. Möjlig fornlämning kan även anges för en lämning som har undersökts i samband med en arkeologisk undersökning, men där man inte fastställt lämningens utbredning.

Övrig kulturhistorisk lämning används för kulturhistoriska lämningar som har tillkommit efter 1850, men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Bedömningen används även för vissa lämningar som inte uppvisar fysiska spår, till exempel fyndplats eller plats med tradition.

Ingen antikvarisk bedömning används för lämningar som blivit helt borttagna genom en arkeologisk undersökning eller förstörda. Inget skydd enligt kulturmiljölagen kvarstår. Lämningar som endast är kända via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa och inte har kunnat återfinnas i fält, kan inte heller ha en antikvarisk bedömning.

Figur 1. Korridoren för den planerade järnvägen (arbetsområdet) mellan Hallsberg och Stenkumla. Mot bakgrund av Terrängkartan, skala 1:100 000.

SAMMANFATTNING

Under hösten 2019 utförde Arkeologikonsult en arkeologisk utredning etapp 2 inför planeringen av en ny järnvägssträcka från stambanan väster om Hallsberg till Stenkumla i Askersunds kommun i Örebro län. Utredningen utfördes efter beslut av Länsstyrelsen i Örebro län (dnr 431-2994-2019) och beställare av uppdraget var Trafikverket.

Vid utredningen berördes 33 objekt som identifierades vid en tidigare utredning etapp 1 (Björklund 2016, 2018) samt ett tilläggsområde med en möjlig torplämning. 22 av objekten var möjliga boplatslägen där tre av dem inte undersöktes. Ett boplat-

läge var inte tillgängligt medan en naturvärdesinventering först ska ske inom de två andra. Endast ett av de boplatslägen som utreddes var av antikvariskt intresse. Det var inom den södra delen av objekt 7 som det framkom boplatslämningar som daterades till 260–530 e.Kr. Bebyggelseämningar efter torpen dateras till mellan 1500-talet och 1800-talet.

Övriga objekt som utreddes var en möjlig stensättning som visade sig vara ett röjningsröse, en plats för ett gravfält och en avrättningsplats. Inget av antikvariskt intresse framkom vid platsen för gravfältet eller avrättningsplatsen.

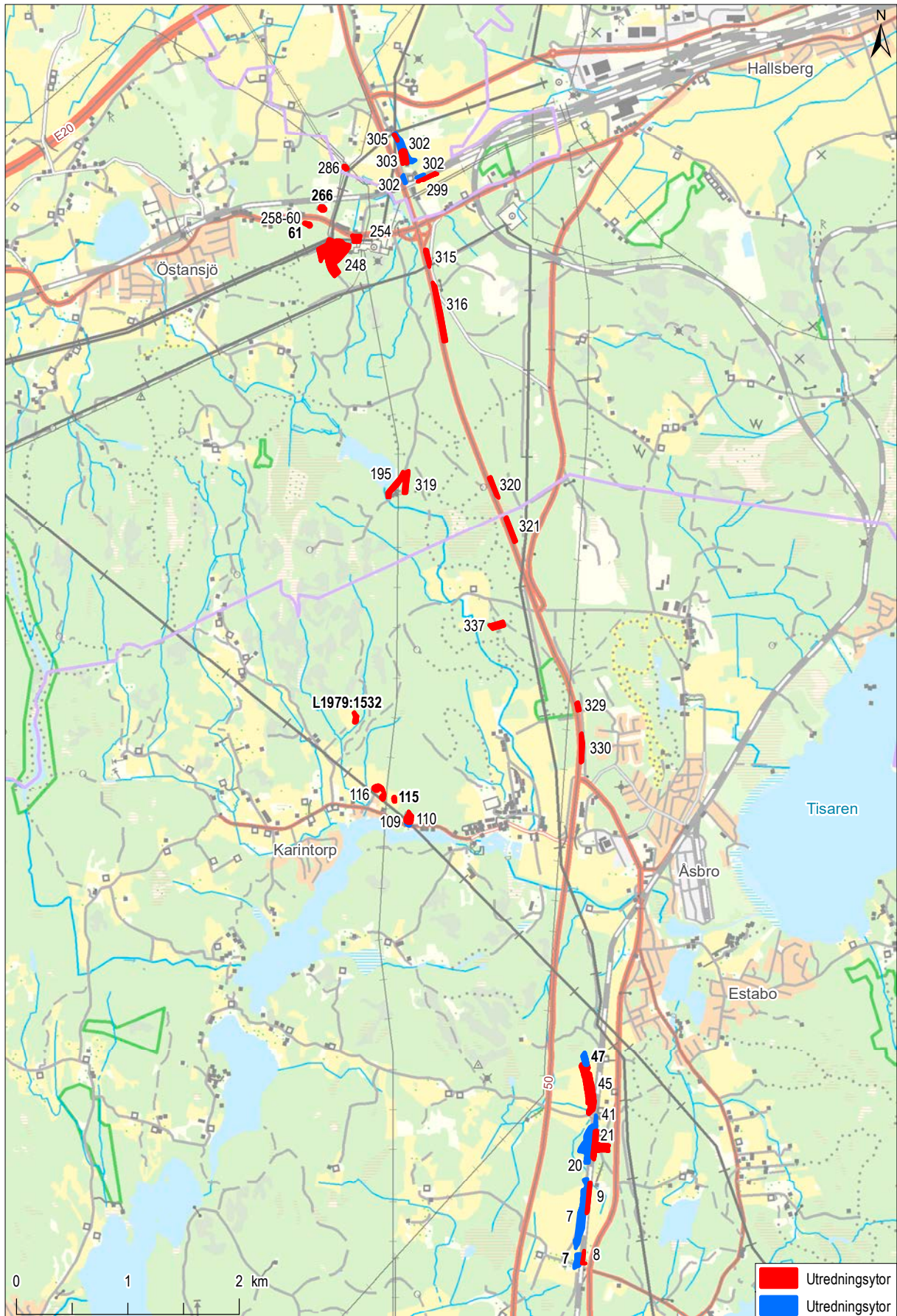
BAKGRUND TILL UPPDRAGET

Inför Trafikverkets planering att bygga ny järnvägssträckning mellan Hallsbergs samhälle i Hallsbergs kommun och Stenkumla i Askersunds kommun har Arkeologikonsult AB utfört en arkeologisk utredning etapp 2. Den planerade järnvägssträckningen samt tillkommande arbetsvägar omfattar en total längd på

omkring 25 kilometer (figur 1). Den ursprungliga arbetskorridoren som var utsatt av Trafikverket och gällde i samband med utredningen etapp 1 minskade avsevärt i storlek inför utredningen etapp 2. Detta innebar att ytorna för många av objekten som skulle undersökas nu minskade i storlek. Sammanlagt

Figur 2. Endast en liten del av objekt 116 återstod efter att arbetskorridoren hade smalnats av efter utförandet av den arkeologiska utredningen etapp 1. Foto från nordnordost.

Figur 3. Av de 33 objekt som ingick i utredningen påträffades arkeologiska lämningar vid sex av dessa (markerade med fet text). Notera att röd och blå färg enbart är för att här kunna särskilja de olika objekten. Mot bakgrund av Terrängkartan, skala 1:50 000.

berördes 33 objekt fördelade på 22 boplatsslägen, fem sentida bebyggelselämningar i form av fyra lägenhetsbebyggelser och en gårdstomt, en möjlig stensättning, tre röjningsrösen, en plats för ett gravfält och en avrättningsplats. Med en tilläggsyta tillkom även en sedan tidigare registrerad lägenhetsbebyggelse (L1979:1532/Lerbäck 1077) (figur 3). Inom den planerade järnvägssträckningen finns också ett stort antal objekt i form av kolningsanläggningar. Dessa anläggningar undersöktes i en separat utredning (Berger & Westrin 2020).

Syfte

Syftet med utredningen etapp 2 var att fastställa antikvarisk status för de objekt som registrerades vid den arkeologiska utredningen etapp 1 (Björklund 2016, 2018).

Genomförande

Samtliga tillgängliga boplatsslägen och lägenhetsbebyggelser sökschaktades längs med hela sträckan för den arkeologiska utredningen etapp 2. Inom lägenhetsbebyggelserna och avrättningsplatsen kompletterades undersökningarna med metalldetektering. En registrerad möjlig stensättning (objekt 261/L1979:2777/Viby 460) undersöktes för hand på grund av att den inte var åtkomlig med grävmaskin. Resultaten från sökschaktningen och objektens antikvariska bedömning redovisas i nummerordning från Stenkumla i söder till Tälle i norr för att vända söderut igen med objekten längs väg 50 i riktning mot Åsbro. Makrofossilprover samlades in från ett urval av anläggningar och lager med syfte att samla in material för ¹⁴C-datering.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSBILD

Utredningsområdet sträcker sig från Stenkumla i söder till Tälle mellan Östansjö och Hallsberg i norr och berör Lerbäckes socken i Askersunds kommun, Viby och Hallsbergs socken i Hallsbergs kommun samt Hardemo socken i Kumla kommun. Den största delen av området ligger i skogsmarkerna söder om Närkeslätten och utgörs omväxlande av kuperad och flack sandig skogsmark. Ställvis ligger uppodlad sandig åkermark insprängt mellan skogspartierna och på enstaka platser finns inslag av morän och hållmarker. Den allra största delen av området ligger på höjdnivåer mellan 108 och 140 meter över havet. I den norra delen sluttar terrängen kraftigt vid en förkastningsbrant ner mot Närkeslätten som utgör områdets lägsta parti omkring 75 meter över havet.

Fornlämningarna i närområdet består av ett litet antal kända boplatsslämningar från senare delen av mellanmesolitikum och framåt i tid till vikingatid, det vill säga cirka 5800 f.Kr. till 1000 e.Kr. Antalet gravar och gravfält är också få med undantag för trakterna nordväst om utredningsområdet där bland annat gravfältet L1980:5348/Viby 47:1 som är Närkes största gravfält med omkring 200 kända gravar

ligger. I övergången mellan slätten och förkastningsbranten i norr har flera lågtekniska järnframställningsplatser med blästbrukslämningar från järnålder och medeltid undersökts. Från 1300-talet bedrevs bergsbruk i den sydligaste delen av Lerbäckes socken, men det stora uppsvinget kom under 1600-talet med anläggandet av bland annat en hytta i Västra Å som i dag utgörs av hyttlämningen L1981:4548/Lerbäck 123:1 alldeles intill utredningsområdet (Björklund 2018:8).

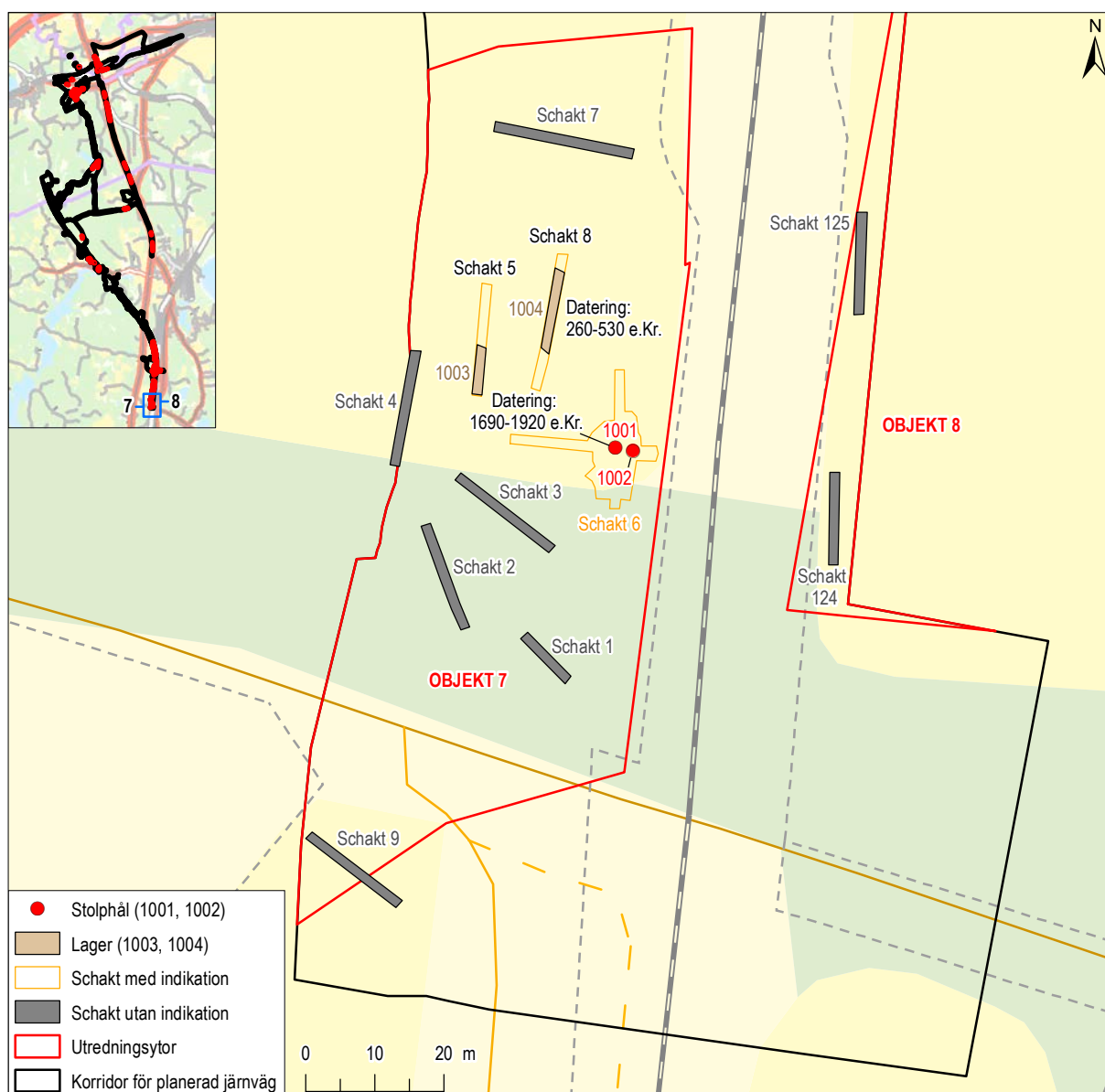
Den historiska bebyggelsen inom och i anslutning till utredningsområdet består av torp, by-/gårdstomter och enstaka husgrunder. Det finns också en hel del områden med fossil åkermark i närområdet. De allra flesta består av röjningsrösen men det förekommer enstaka fossila åkrar avgränsade av diken och/eller terrasskanter. Skogsbrukslämningar i form av kolbottnar är den allra vanligaste fornlämningstypen både inom utredningsområdet och i närområdet. För att få en detaljerad genomgång av fornlämningsbilden i området hänvisas till den kart- och arkivstudie som gjordes vid den arkeologiska utredningen etapp 1 (Björklund 2016). Objekten inom detta projekt redovisas i en objektsbeskrivning i bilaga 1.

RESULTAT OCH TOLKNING

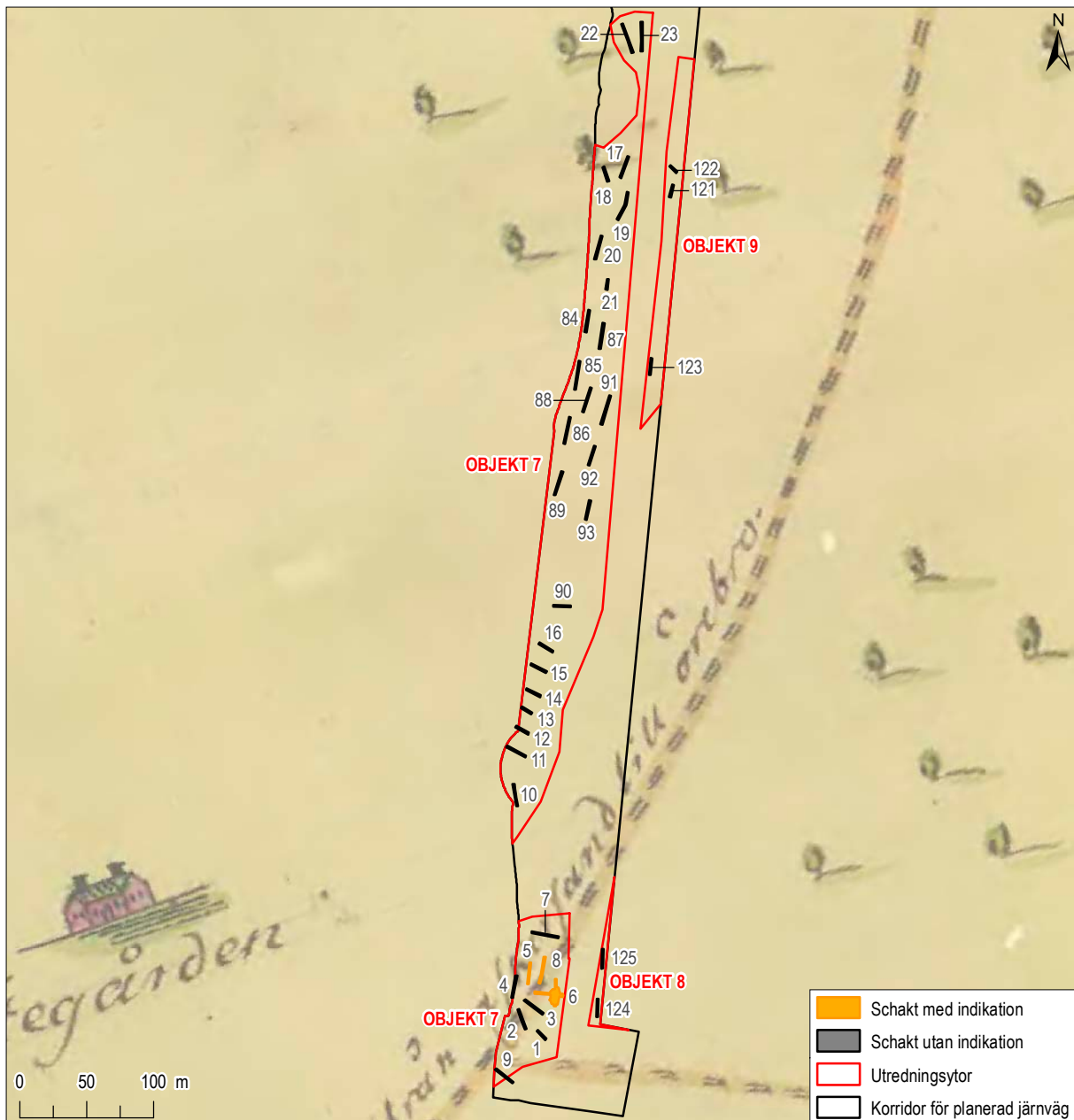
Arkeologiska lämningar påträffades vid schaktning inom fem objekt (7, 47, 115, 266 och 299) och vid en tidigare registrerad torplämning inom en tilläggsyta (L1979:1532/Lerbäck 1077). Resultaten från sökschaktningen och den antikvariska bedömningen av de olika objekten redovisas objektsvis. Varje objekt är rubriksatt med lämningstyp och eventuell status från utredningen etapp 1. Där fornlämningar konstaterades presenteras en övergripande beskrivning och tolkning. För en ingående anläggningsbeskrivning se bilaga 3. Schakttabell redovisas i bilaga 2 och resultaten från ¹⁴C-dateringarna i bilaga 4.

Objekt 7 (möjligt boplatssläge)

Mindre än en tredjedel av objekt 7 återstod efter att Trafikverkets arbetskorridor hade preciserats. I den södra delen av objekt 7 framkom två stolphål (L2020:2409) och två kulturlager (L2020:2414) (figur 4). Stolphålen, som var stenskodda, var placerade med ett avstånd på 2,65 meter från varandra. Det ena stolphålet (1001) undersöktes och innehöll träfragment efter en stolpe. I två intilliggande schakt framkom kulturlager (1003, 1004). I lager 1004 påträffades ett fragment av oglaserat yngre rödgos.

Figur 4. Ett fåtal lämningar påträffades vid undersökningarna i den södra delen av objekt 7 vid Stenkumla. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1 000. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Figur 5. På en karta från 1764 över Stenkumla syns den gamla landsvägen mellan Askersund och Örebro. Vägen passerade då genom den södra delen av objekt 7. Skala 1:5000.

Makrofossilprover samlades in från det undersökta stolphålet och från de båda lagren. Träfragment från stolphål 1001 och träkol från lager 1004 skickades för ^{14}C -analys (se bilaga 4). Dateringen av träet i stolphålet hamnade i intervallet 1690–1920 e.Kr. (2 sigma). Utifrån avsaknaden av fler anläggningar i området var tolkningen redan i fält att stolphålen sannolikt hade använts till grindstolpar vid landsvägen som gick förbi där under 1700- och 1800-talet (figur 5). Denna tolkning bekräftades senare också av ^{14}C -dateringen. Lager 1004 endast 15–20 meter nordväst om

stolphålen ^{14}C -daterades i stället till 260–530 e.Kr. (2 sigma). Det råder ofta osäkerhet kring ^{14}C -dateringar av kulturlager, men att lager 1004 skulle ha tillkommit under romersk järnålder eller folkvandringstid kan förstås stämma trots avsaknaden av samtida anläggningar inom objektet. Den antikvariska bedömningen är att stolphålen till grindstolparna är en övrig kulturhistorisk lämning medan lagren antas tillhöra en förmodad boplatz som till största delen troligen finns utanför utredningsområdet och därmed registrerats som fornlämning.

Objekt 8 (möjligt boplatsläge)

Av objekt 8 återstod endast en smal remsa öster om järnvägen och var en förlängning av den södra delen av objekt 7, boplatsläget väster om järnvägen vid Stenkumla. Den norra delen utelämnades vid utredningen på grund av att området var låglänt (figur 4). Inget av antikvariskt intresse framkom vid utredningen.

Objekt 9 (möjligt boplatsläge)

Objektet var en fortsättning på norra delen av objekt 7 väster om järnvägen. Den största delen av objekt 9 var oåtkomligt med grävmaskin på grund av tät skog samt ett brett vattenfyllt dike i den norra delen som inte gick att passera med maskin. Tre schakt grävdes i området utan indikation (figur 6). Inget av antikvariskt intresse framkom vid utredningen.

Objekt 20 (möjligt boplatsläge)

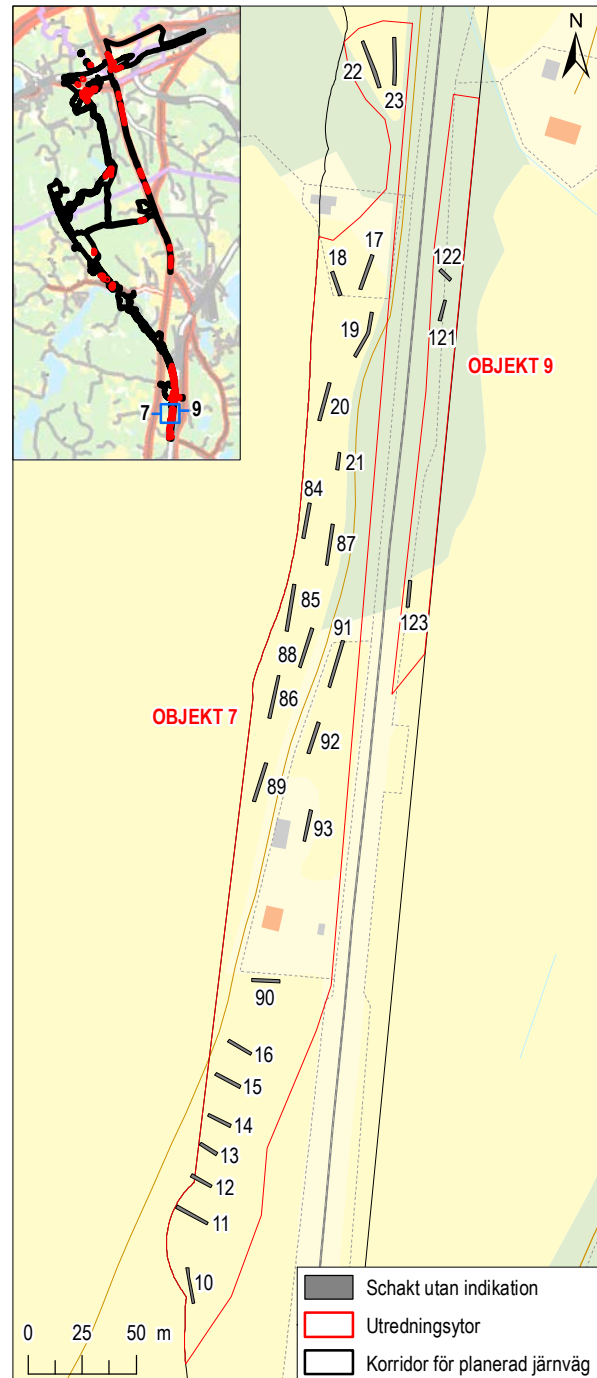
Ingenting framkom vid schaktningen i objekt 20 som till största delen låg i sand och småstenig morän på en plåt mestadels i skogsmark väster om järnvägen (figur 7). Den nordligaste delen låg i åkermark som sluttade åt norr. Efter att kvarts påträffats inom objekt 41, nedanför samma sluttning öster om järnvägen, undersöktes objekt 20 på nytt då området hade harvats. I den harvade åkern påträffades ett antal fragment av slagen kvarts vid schakt 47. Se mer om den litiska analysen av stenmaterialet under objekt 41.

Objekt 21 (möjligt boplatsläge)

Objekt 21 låg på en plåt mellan åkrar i söder och norr. Området utgjordes av skogsmark i sandig och småstenig morän öster om järnvägen. Norra delen utgjordes av tomtmark. Objekt 20 och 21 utgjordes egentligen av samma plåt, men har delats i mitten av järnvägen (figur 7). Inget av antikvariskt intresse framkom vid utredningen.

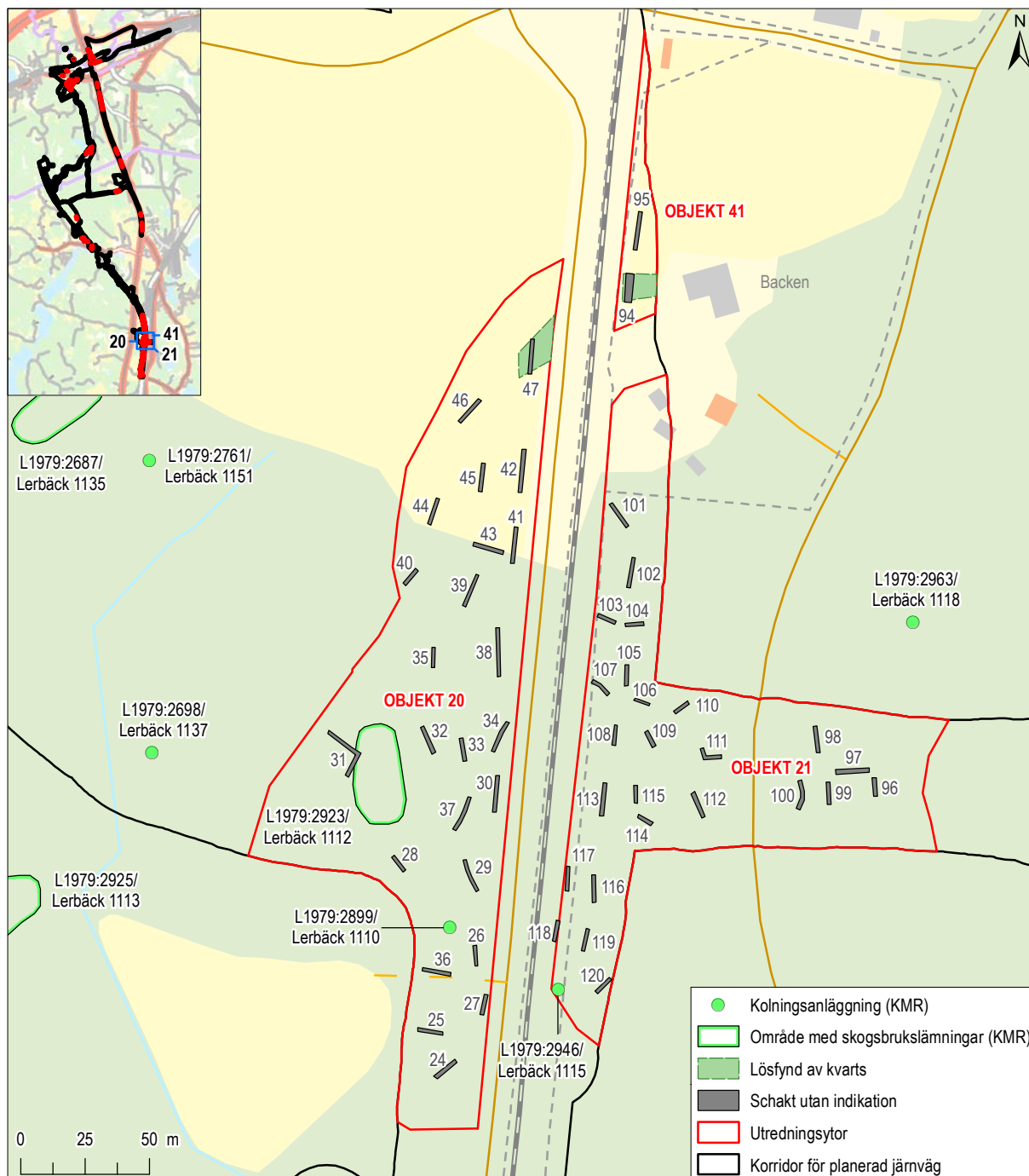
Objekt 41 (möjligt boplatsläge)

Objekt 41 låg på samma plåt som objekt 20 och 21 (figur 7). I södra delen av objektet, i schakt 94, framkom en del kvarts som uppfattades som slagen. Åkerytan på andra sidan järnvägen, objekt 20, besiktigades på nytt med fokus på kvarts. Enstaka kvartsfragment hade kommit till ytan efter att jorden harvats.

Figur 6. Schaktplan för norra delen av objekt 7 och objekt 9. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:3 500. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Den insamlade kvartsen från objekt 41 skickades till Michel Guinard på SAU i Uppsala för en analys med vilken han kom fram till följande slutsats: Kvartsen består av avslagsliknande bitar, varav flertalet har delats längs kvartsens naturliga kristallplan. Ett fåtal av bitarna har plattform samt en större bit med ett antal negativa avspaltningsytor. Detta kan dock

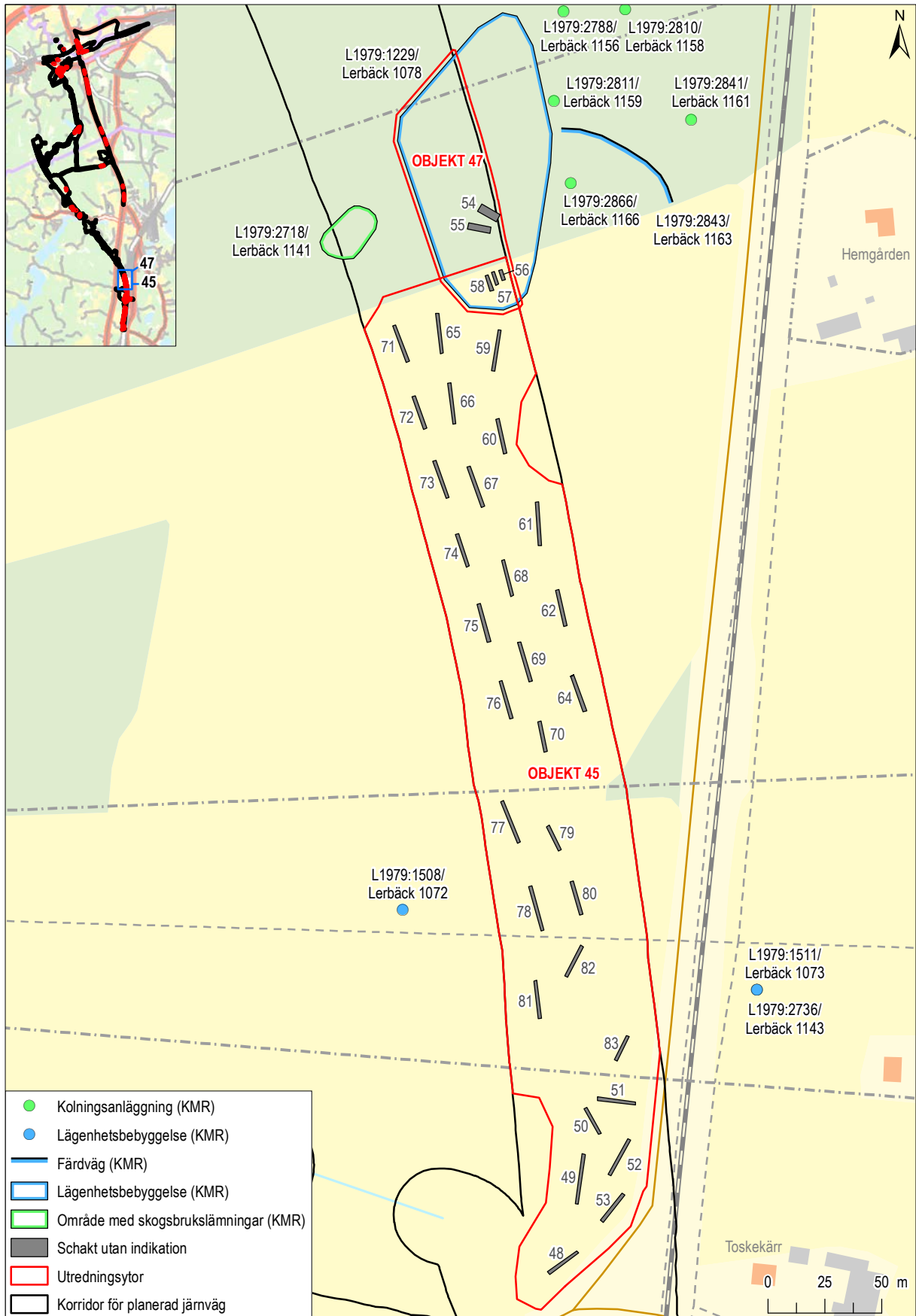

Figur 7. Schaktplan för objekt 20, 21 och 41. Inom objekt 41 påträffades slagen kvarts i schakt 94 samt i norra delen av objekt 20 i schakt 47. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:2 500. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

uppstå naturligt. Kvarts materialet ger intryck av att komma från en och samma nodul. Det finns inga naturliga utsidor på de bitar som tillvaratogs så troligen kommer det från en kvartsåder (i berg). Slutsatsen är att det inte rör sig om förhistorisk, av människor, bearbetad kvarts. Kvartsen är krossad snarare än bearbetad. En möjlighet är att det

kan härröra från ett kvartsbrott från historisk tid, möjligen ska den i så fall kopplas till någon typ av järnframställning (i området finns gruvor och hyttlämningar).

Med denna analys av kvartsen avförs objektet som en möjlig fornlämning.

Figur 8. Schaktplan för objekt 45 och 47. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:2500. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Objekt 45 (möjligt boplatssläge)

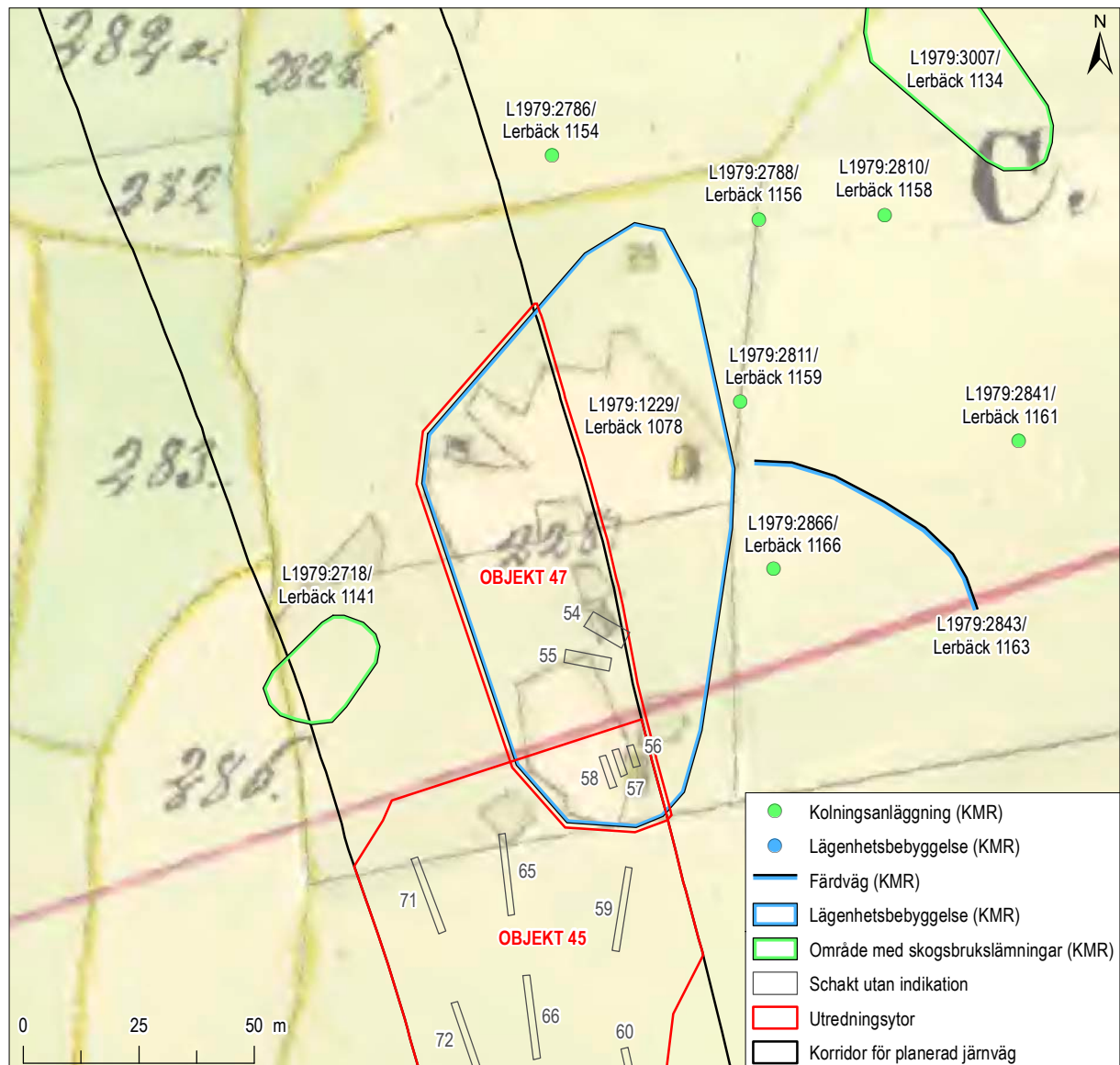
Detta möjliga boplatssläge låg helt och hållet i sandig åkermark (figur 8). En liten del av objektet låg i låglänt terräng och undersöktes därför inte. Inget av antikvariskt intresse framkom vid utredningen.

Objekt 47 (L1979:1229/Lerbäck 1078 – uppgift om lägenhetsbebyggelse, ingen antikvarisk bedömning)

Objekt 47 utgjordes av platsen för Torsängs-torpet med ett äldsta belägg från en karta från 1836.

Endast den västra delen av lägenhetsbebyggelsen berördes av utredningen (figur 8). Schaktningen förlades till de platser där bebyggelsen var utmärkt på kartan från 1836, men inga lämningar efter bebyggelse påträffades (figur 9). Vid schaktning framkom däremot ett fragment av yngre röd gods och vid metalldetektering påträffades tre handsmidda spikar, ett klackjärn och en järnsölja som troligen går att föra till torpet.

Uppgiften om lägenhetsbebyggelsen utgår från äldre kartmaterial. Den östra delen av lämningen undersöktes inte eftersom den låg utanför utredningsområdet.

Figur 9. Schaktplan för objekt 47 mot bakgrund av karta från 1836. Skala 1:1500.

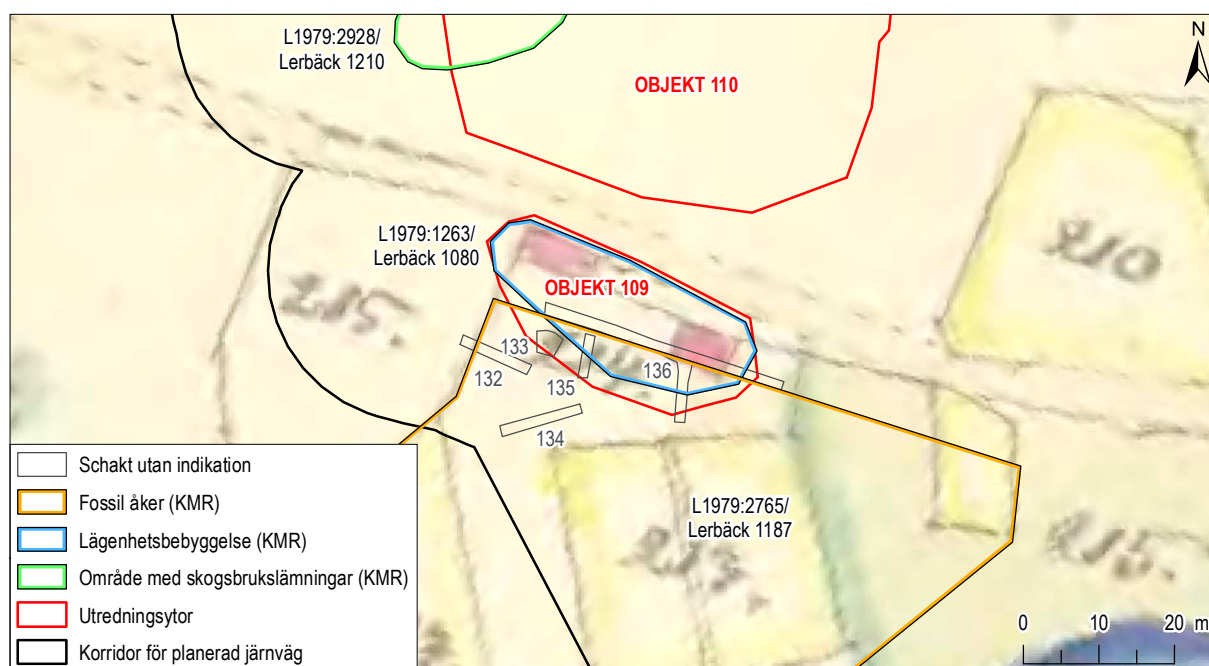
Objekt 109 (L1979:1263/ Lerbäck 1080 – lägenhetsbebyggelse, ingen antikvarisk bedömning)

Inga bebyggelse lämningar påträffades i samband med schaktningen vid den sedan tidigare registrerade lämningen som utgjordes av platsen för ett torp med äldsta belägg från en historisk karta från 1810. Vid schaktningen påträffades några skärvor av yngre rödgods och porslin som troligen hör till torpet. Metall-detekteringen resulterade inte i några fynd som gick att föra till torpet. En hel del recenta metallföremål låg slängda på tomten. Två byggnader finns med på en karta från 1834 och låg då närmast den väg som leder fram till Karintorps på norra sidan om torpet (figur 10). Vägen fanns redan under tidigt 1800-tal, men har troligen breddats någon gång under 1900-talet och eventuellt har torpet rivits i samband med detta. Byggnaderna har sannolikt helt eller delvis legat under dagens vägbank. Den antikvariska bedömningen är att det inte finns några lämningar kvar efter torpet.

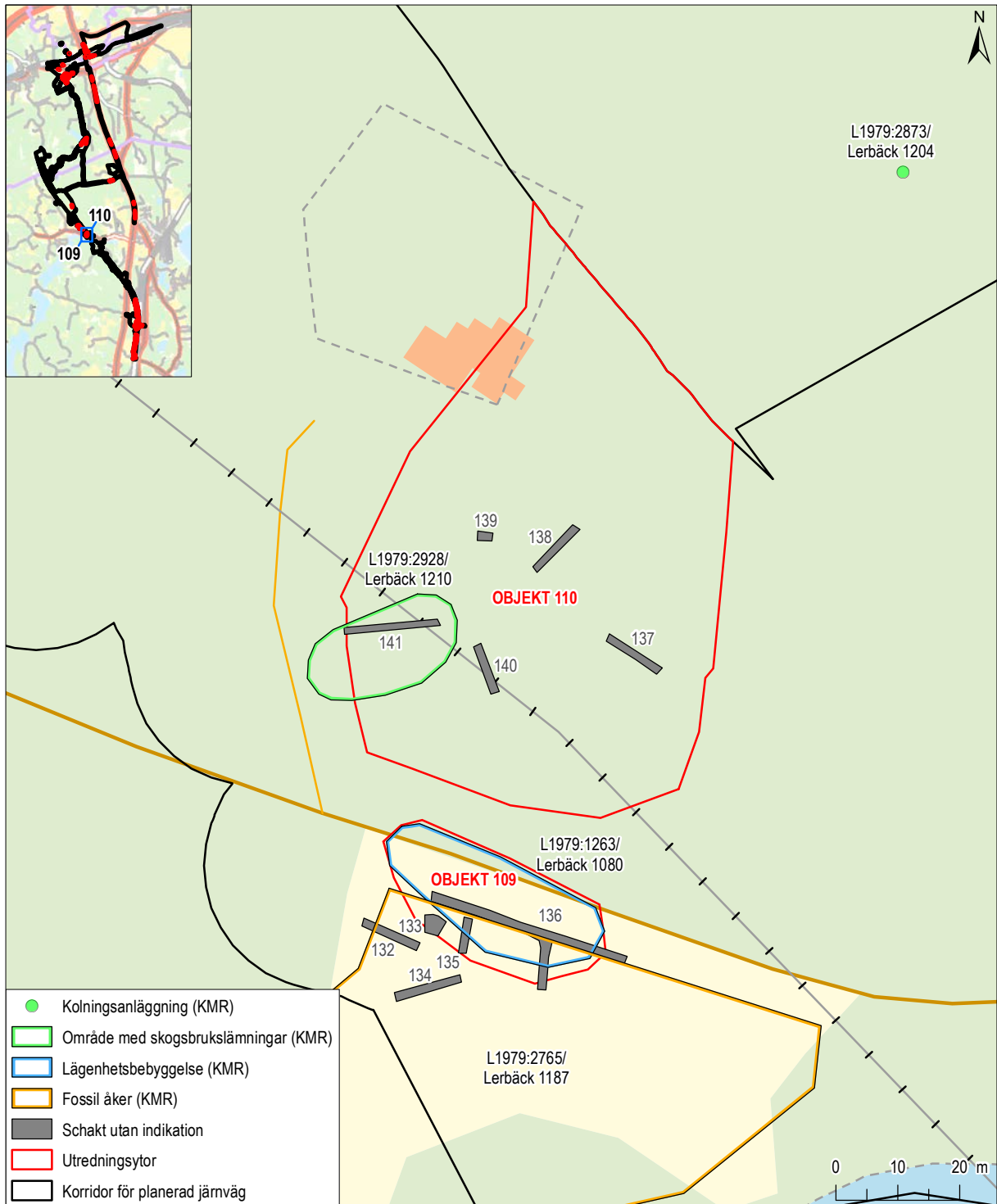
Objekt 110 (möjligt boplatsläge)

Boplatsläge i sandig morän i kraftledningsgata samt i tät skog. I objektets södra del stod två kraftledningsstolpar med flera vajrar förankrade med stag i olika väderstreck. Ledningsgatan var även bevuxen med mycket tät sly. Den norra och östra delen bestod av tät, uppvuxen barrskog vilket omöjliggjorde schaktning med grävmaskin. Schaktningen skedde inom de ytor som var tillgängliga i de centrala delarna av objektet (figur 11). Inget av antikvariskt intresse framkom vid utredningen.

Vid den arkeologiska utredningen etapp 1 dokumenterades ett område med skogsbrukslämningar inom objekt 110. Inom området fanns två kolbottnar efter resmilor (L1979:2928/Lerbäck 1210). Den ena kolbotten beskrevs som en möjlig jordkällare. Vid den arkeologiska utredningen etapp 2 konstaterades att det verkligen rörde sig om en kolbotten.

Figur 10. Schaktplan för objekt 109 mot bakgrund av karta från 1834. Skala 1:750.

Figur 11. Schaktplan för objekt 109 och 110. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1 000. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Objekt 115 (L1979:1230/ Lerbäck 1079 – lägenhetsbebyggelse, ingen antikvarisk bedömning)

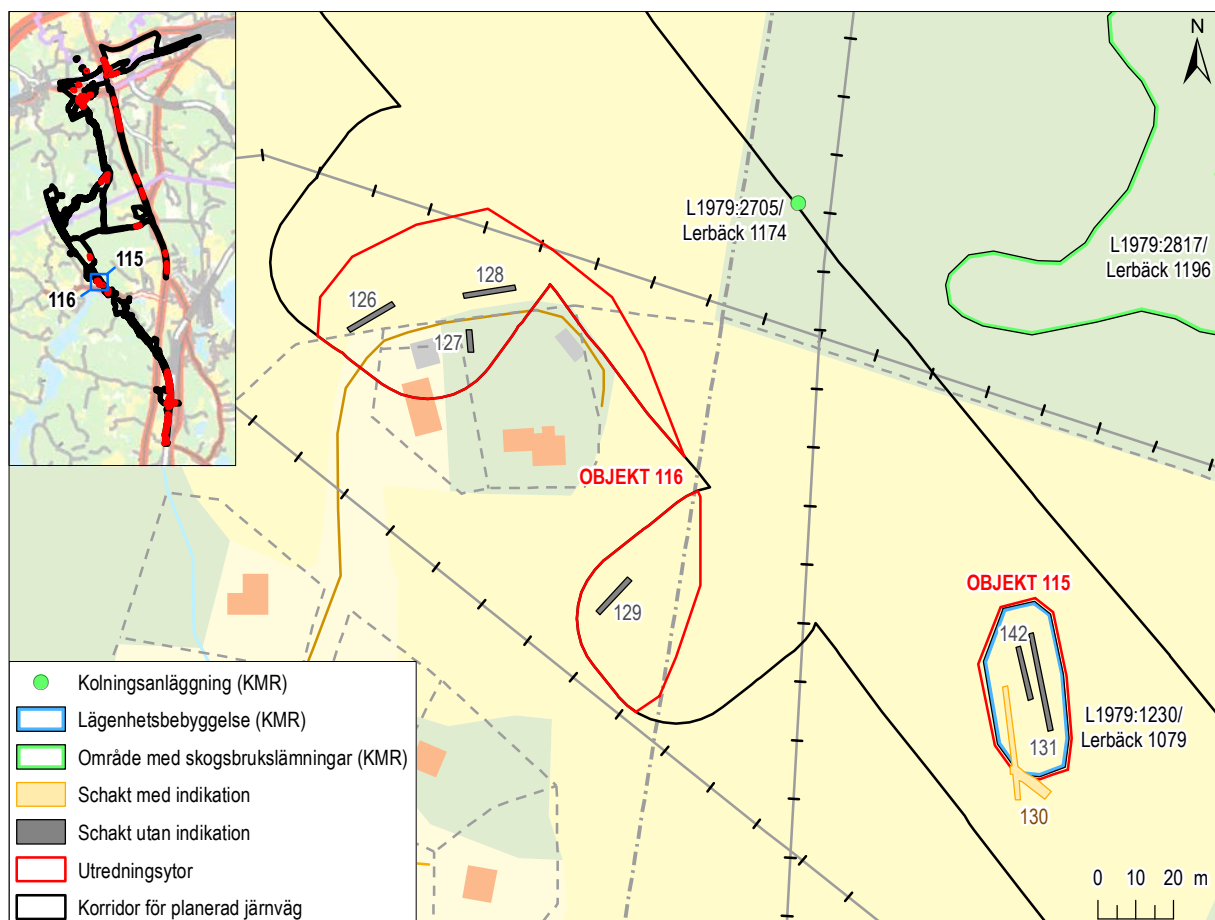
Objekt 115 (figur 12) är platsen för ett torp belägen i uppodlad åker. Torpet låg under Karintorps ägor och kallades Kyrkvaktarns torp i beskrivningen till Laga skifteskartan från 1837.

Vid schaktningen påträffades endast en rektangulär härd, 1005 (figur 13) som var 2,45 x 1,40 meter stor. Härden påträffades där torpet ska ha stått enligt kartor från 1810 respektive 1834 (figur 14). Enstaka fragment av yngre rödgoods, flintgoods, porslin och en glasskärva hittades vid schaktningen. Inga metallföremål framkom vid metalledektering. Både rödgodset, flintgodset och porslinet håller sig inom intervallet omkring 1750 till 1850 (muntl. uppg. Michel Carlsson). Två schakt förlades även till den norra delen av objektet där det sannolikt har stått en ekonomibyggnad. Inga rester av byggnader framkom i schakten.

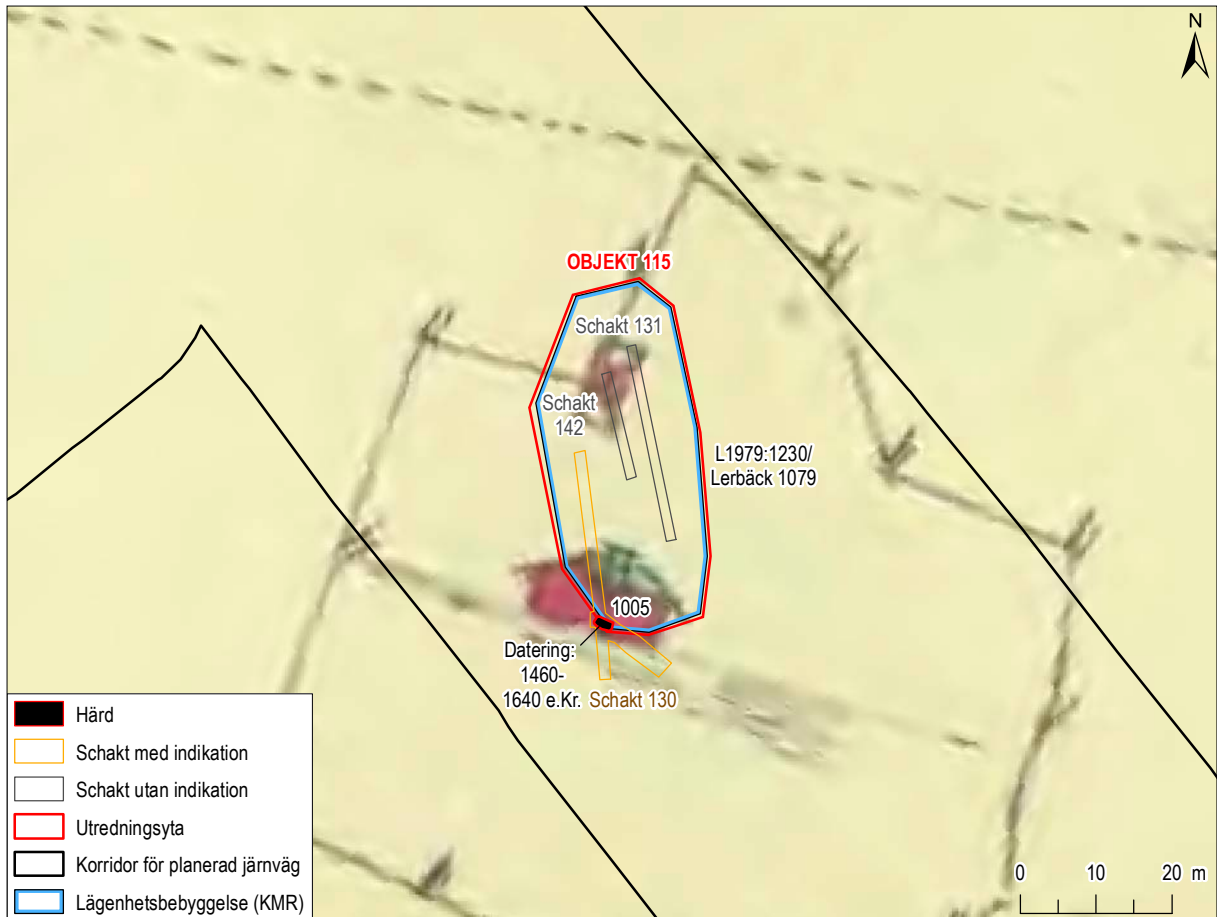

Figur 13. En rektangulär härd påträffades vid torplämningen objekt 115. Foto från nordnordost.

Utanför området i skogskanten drygt 100 meter norr om härden låg 18 jämnstora stenar i det i övrigt stenfria området (figur 15). Stenarna som var mellan 0,5 och 0,9 meter stora kan mycket väl ha varit syllstenar till huset som plockats bort när man även började bruka marken där torpet hade legat.

Figur 12. Schaktplan för objekt 115 och 116. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:2000. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Figur 14. Objekt 115 var ett torp som låg under Karintorps ägor på 1800-talet. En härd (1005) påträffades vid schaktningen i det som i dag är åkermark. Mot bakgrund av karta från 1810, skala 1:1 000.

Figur 15. En stensamling påträffades 100 meter norr om objekt 115. Foto från söder.

Ett makrofossilprov samlades in från härden och träkol plockades ut för ¹⁴C-datering. Dateringen av härden hamnade i intervallet 1460–1640 e.Kr., 2 sigma (se bilaga 4). Denna datering är något äldre än keramiken som påträffades vid härden i schakt 130. Det troliga är att huset byggdes om eller att ett nytt hus uppfördes under 1600- eller 1700-talet och att en murad spis med skorsten ersatte den öppna härden i rummet. Några andra spår efter torpet fanns inte vid utredningen annat än härden och enstaka keramik och ett glasföremål.

Härden (1005) kan ha varit eldstaden i ett eldhus. Ett eldhus består av ett rektangulärt rum som är öppet till ryggåsen och saknar fönster. Vanligtvis har huset en gavelsvale och ingången är förlagd till kortsidan. Utmed långväggarna och fondväggen finns väggfasta bänkar som nyttjas till både sitt- och sängplatser. Mullbänkar är ofta placerade under bänkarna mot drag. Eldstaden i eldhus var ofta antingen placerad direkt på marken ibland inramad med sten eller uppbyggd med sten mitt i rummet utan spis och skorsten (Erixon 1947:154–164; figur 16). Röken leddes i stället ut genom en lucka i taket vilket följde samma byggnadstradition som gällde för järnålderns långhus. Eldhus var vanliga under medeltid men förekom långt fram i tid. I dag finns ett fåtal eldhus bevarade, främst då på fäbodvallarna i Dalarna och Härjedalen (figur 17).

Samma typ av huslämning från samma tid har undersökts vid Knista bytomt i Sollentuna socken norr om Stockholm. Husets centralhärd daterades till 1440–1640 e.Kr (2 sigma) och tolkningen var just att det hade varit ett eldhus (Sillén 2009:16f). Vid utredningen etapp 1 ingick fyra bebodda by- och gårdstomter som anlades under senare delen av 1500-talet eller början av 1600-talet inom Grimstens och Hardemo häradsallmänning. Torpen i fråga är Perstorp, Sällaretorp, Harkranketorp och Kaxtorp där endast Perstorp (objekt 266) blev kvar inom arbetskorridoren till utredningen etapp 2.

Den antikvariska bedömningen är att torpet är undersökt och borttaget.

Objekt 116 (möjligt boplatsläge)

Efter den arkeologiska utredningen etapp 1 smalnades Trafikverkets arbetsområde av så att endast en bråkdel av det ursprungliga objektet fanns kvar med ett litet område längst i norr och ett i öster (figur 12). Inget av antikvariskt intresse påträffades inom utredningen.

Figur 16. Interiör från ett eldhus i Älvdalen i norra Dalarna. Fotograf Olof Ekberg, Nordiska museet (Bild-ID: NMA.0033313).

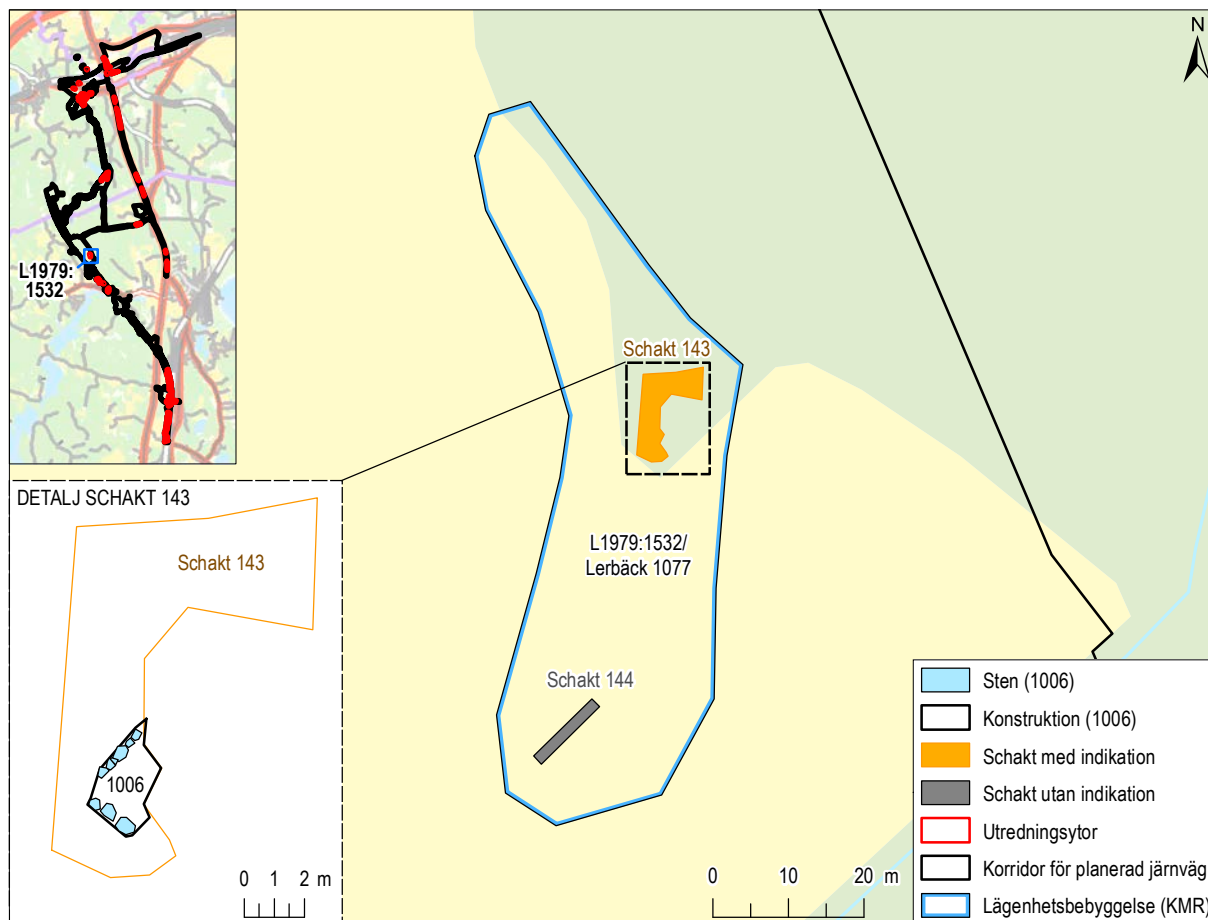

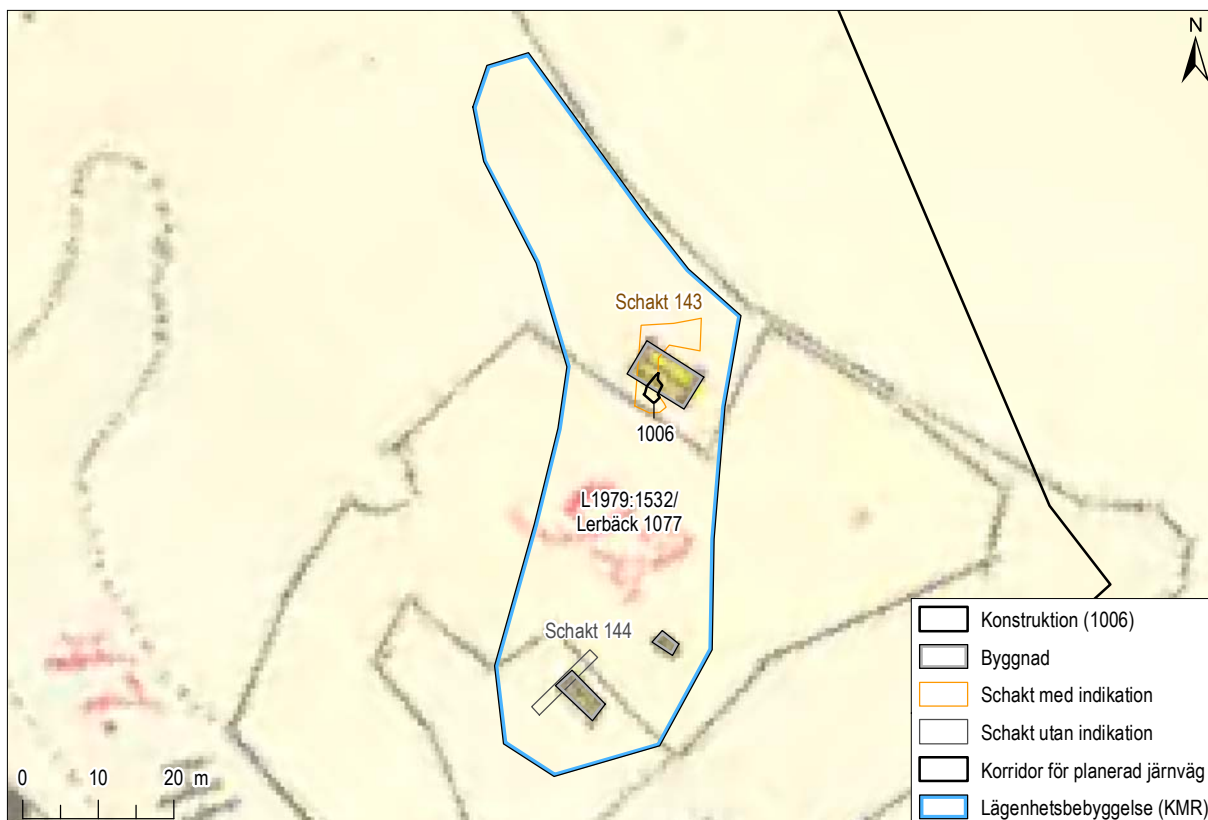
Figur 17. Detta eldhus kommer ursprungligen från Älvros socken i södra Häradalen. I dag finns huset på Skansen i Stockholm. Fotograf Per Sundell, Skansen (Bild-ID: SKABYG.30113).

L1979:1532/Lerbäck 1077 – lägenhetsbebyggelse, ingen antikvarisk bedömning)

I Kulturmiljöregistret (KMR) är L1979:1532/Lerbäck 1077 registrerad som en lägenhetsbebyggelse med uppgift om ett torp på en storskifteskarta från 1827 (figur 18 och 19). Lägenhetsbebyggelsen ligger inom en tilläggsyta till utredningen och ingick inte i utredningen etapp 1, vilket innebär att det

inte följde med något objektsnummer. Vid schaktning framkom en husgrund (1006) med en del syllstenar bevarade i schakt 143 (figur 20). I schaktet kom det också fram en del fynd som går att koppla till torpet. Bland annat porslin, glas, spikar, järnbeslag, tegel och slaggsten. Ett annat schakt (144) grävdes där en förmodad ekonomibygnad har stått, men inga lämningar framkom i det schaktet. Den antikvariska bedömningen är att torpet är en fornlämning.

Figur 19. En husgrund efter ett torp påträffades vid lägenhetsbebyggelsen L1979:1532/Lerbäck 1077. Husgrunden stämmer överens med torpets placering på en rektifierad karta från 1827, skala 1:1 000.

Figur 20. En husgrund med sull (1006) framschaktat vid torpet Rödjan. Foto från nordväst.

Objekt 195 och 319 (möjligt boplatsläge)

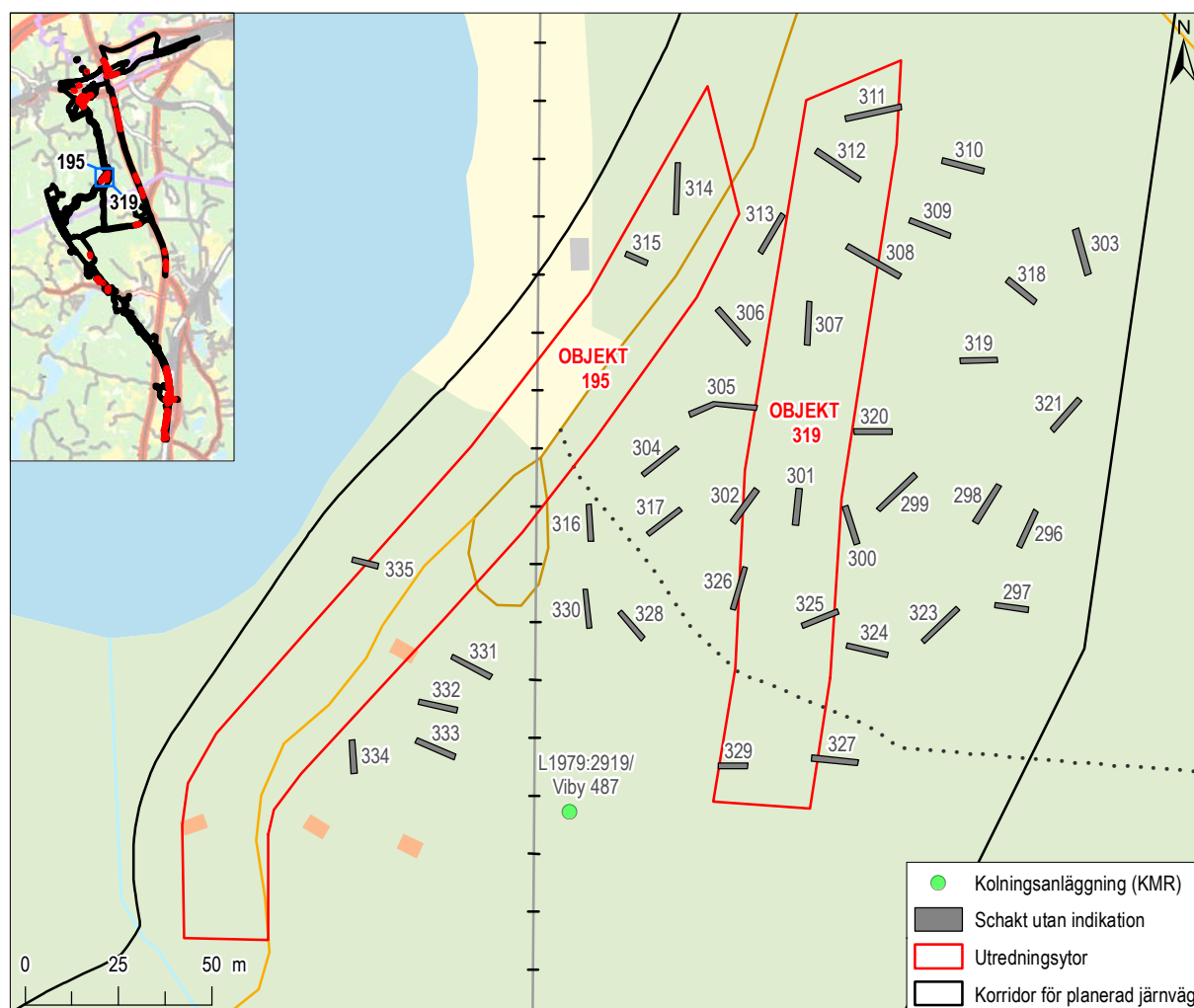
De båda objekten var ursprungligen två smala korridorer intill varandra för arbetsvägar. Lagom till utredningen etapp 2 slogs objekten ihop till ett objekt och utvidgades ett stycke österut. Objekten låg invid Tripphultssjön i sandmark med en höjd med svaga sluttningar ner mot flacka partier i söder och närmast sjön i väster. Längst i sydväst ligger fyra småstugor varav två uppe på en kulle med hållmark. Inget av antikvariskt intresse påträffades inom utredningen (figur 21).

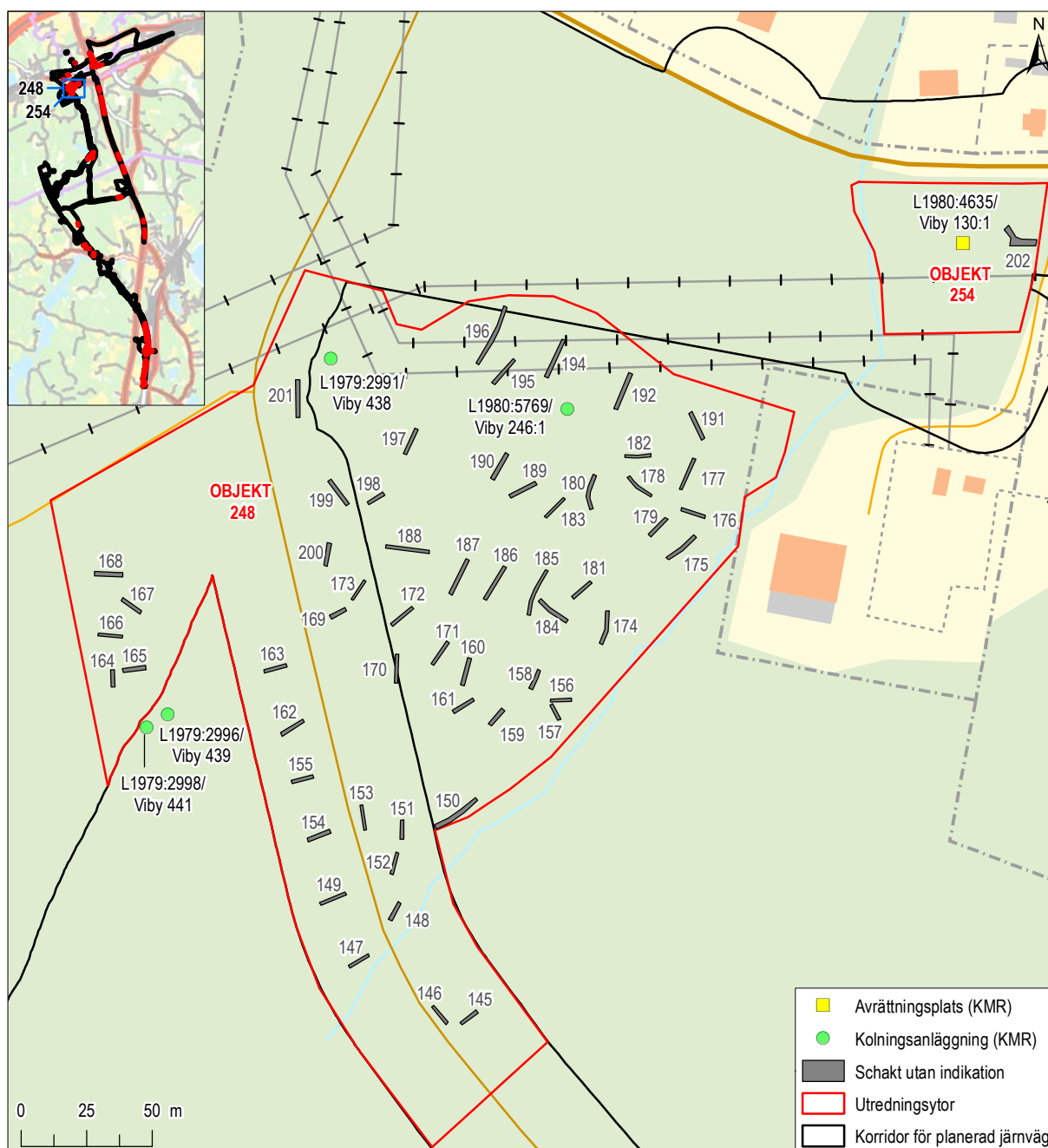
Objekt 248 (möjligt boplatsläge)

Objekt 248 pekades ut som ett möjligt boplatsläge eller en serie möjliga boplatslägen som sammanfogades till en större yta vid den arkeologiska utredningen etapp 1. Området ligger i en småkuperad

sandig nordsluttning med flera mindre höjdryggar som gränisar till en bäck i söder och öster. Den största delen av området var markberett och planterat med nya trädplantor efter en tidigare gallring av skogen. Schaktningen förlades till höjdryggarna och i slänterna ner från dessa, medan flacka och låglänta partier samt ytor med tät skog lämnades utan undersökning (figur 22). Samtliga markberedningsgröpar kontrollerades också ifall eventuella fynd hade kommit upp till ytan. Inget av antikvariskt intresse påträffades inom utredningen.

Några meter utanför objektet framkom två kolningsgröpar (L1979:2996/Viby 439 och L1979:2998/Viby 441) vid utredningen etapp 1. I ett par av markberedningsgröparna bredvid kolningsgröparna upptäcktes en hel del slagg. Slaggen tillsammans med kolningsgröparna visar att de sannolikt är en del av en blästbrukslämning.

Figur 22. Schaktplan för objekt 248 och 254. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:2 500. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Objekt 254 (L1980:4635/ Viby 130:1 – avrättningsplats, ingen antikvarisk bedömning)

På Häradsekonomiska kartan är platsen markerad som avrättningsplats invid Hallsbergsvägen mellan Östansjö och Hallsberg. Flera täcktgrovar finns i området. Den södra delen av området utgörs av en kraftledningsgata där en kraftledningsstolpe är placerad varifrån flera vajrar är förankrade i nedgrävda stag. På grund av det gick det inte att komma in med en grävmaskin i den delen av objektet. Den norra

och västra delen bestod huvudsakligen av tät skog som omöjliggjorde schaktning där. Endast i den nordöstra delen var det möjligt att ta sig in med en grävmaskin i slyg vegetation för att gräva ett schakt. Schaktet var tomt på lämningar (figur 22). Metall-detektering genomfördes i de delar av objektet som inte var bevuxet med tät sly. Endast recenta föremål påträffades vid detekteringen. Den antikvariska bedömningen kvarstår från utredningen etapp 1 och en kompletterande arkeologisk utredning etapp 2 krävs för att bedöma fornlämningsstatus.

Objekt 258–260 (L1979:2799/ Viby 462 – röjningsröse, övrig kulturhistorisk lämning)

Tre röjningsrösen påträffades vid utredningen etapp 1 strax söder om Hallsbergsvägen utanför Östansjö (figur 23). Rösena ligger i mycket tät granskog vilket omöjliggjorde en undersökning med grävmaskin. Den omkringliggande terrängen består av stenig morän och det finns inga stenfria eller stenröjda ytor i närheten av rösena. Närmaste stenfria område ligger cirka 50 meter åt nordost. Rösena kan vara resultaten av röjd sten, men en annan möjlighet är att det kan handla om gravar. För att kunna bestämma fornlämningsstatus krävs en kompletterande arkeologisk utredning etapp 2.

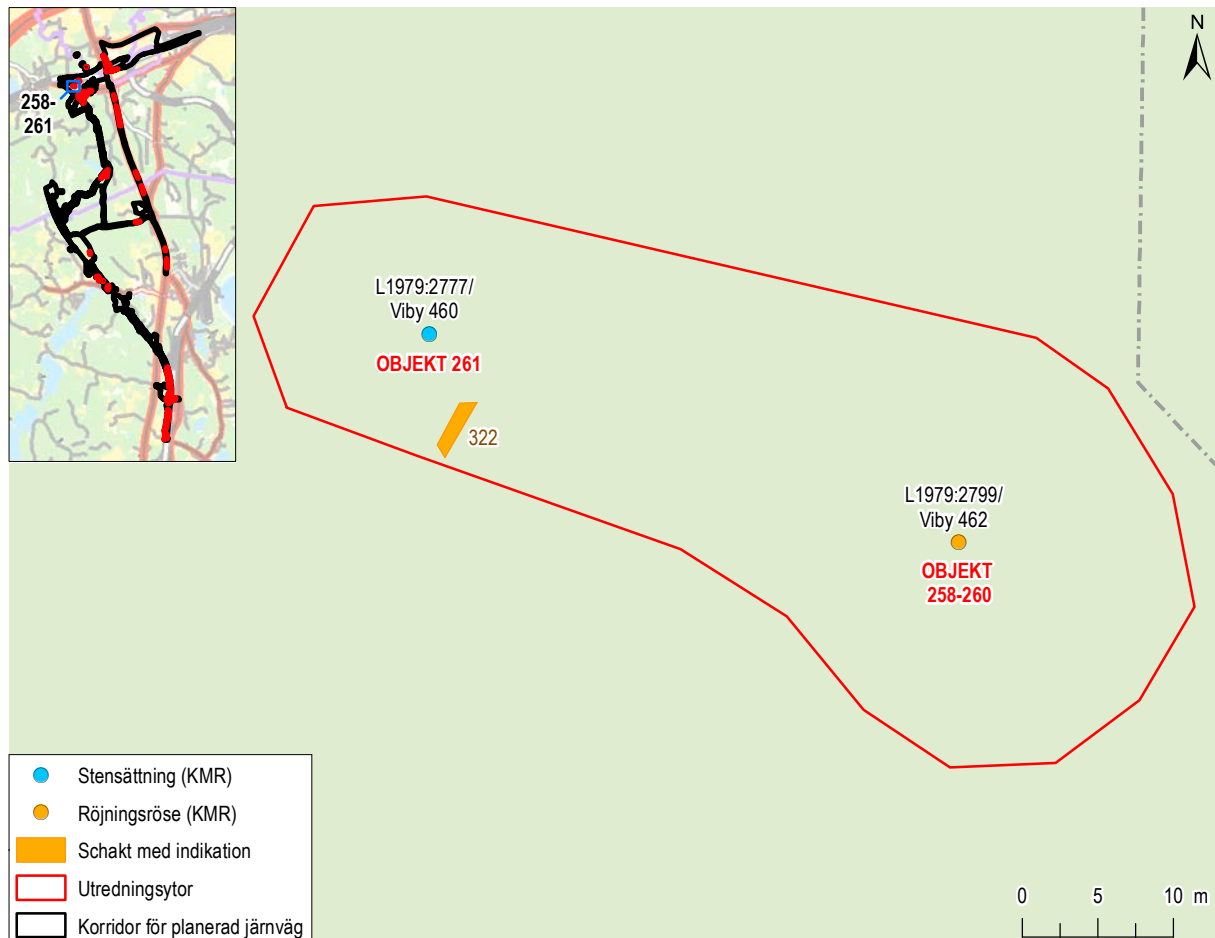
Objekt 261 (L1979:2777/Viby 460 – stensättning, möjlig fornlämning)

Objekt 261 är sedan tidigare registrerad i Fornreg som en möjlig stensättning. Objektet ligger cirka

Figur 24. Objekt 261 fotograferad efter undersökningen av röjningsröset. Foto från nordväst.

20 till 40 meter väster om tre röjningsrösen (figur 23). Objektet undersöktes till hälften för hand (figur 24). Stenröset bestod av ett osorterat stenmaterial och hade inte någon tydlig avgränsning åt nordväst. Stenstorlek: 0,05–0,4 meter. Den anti-kvariska bedömningen är att det inte handlar om en stensättning utan att det är ett röjningsröse.

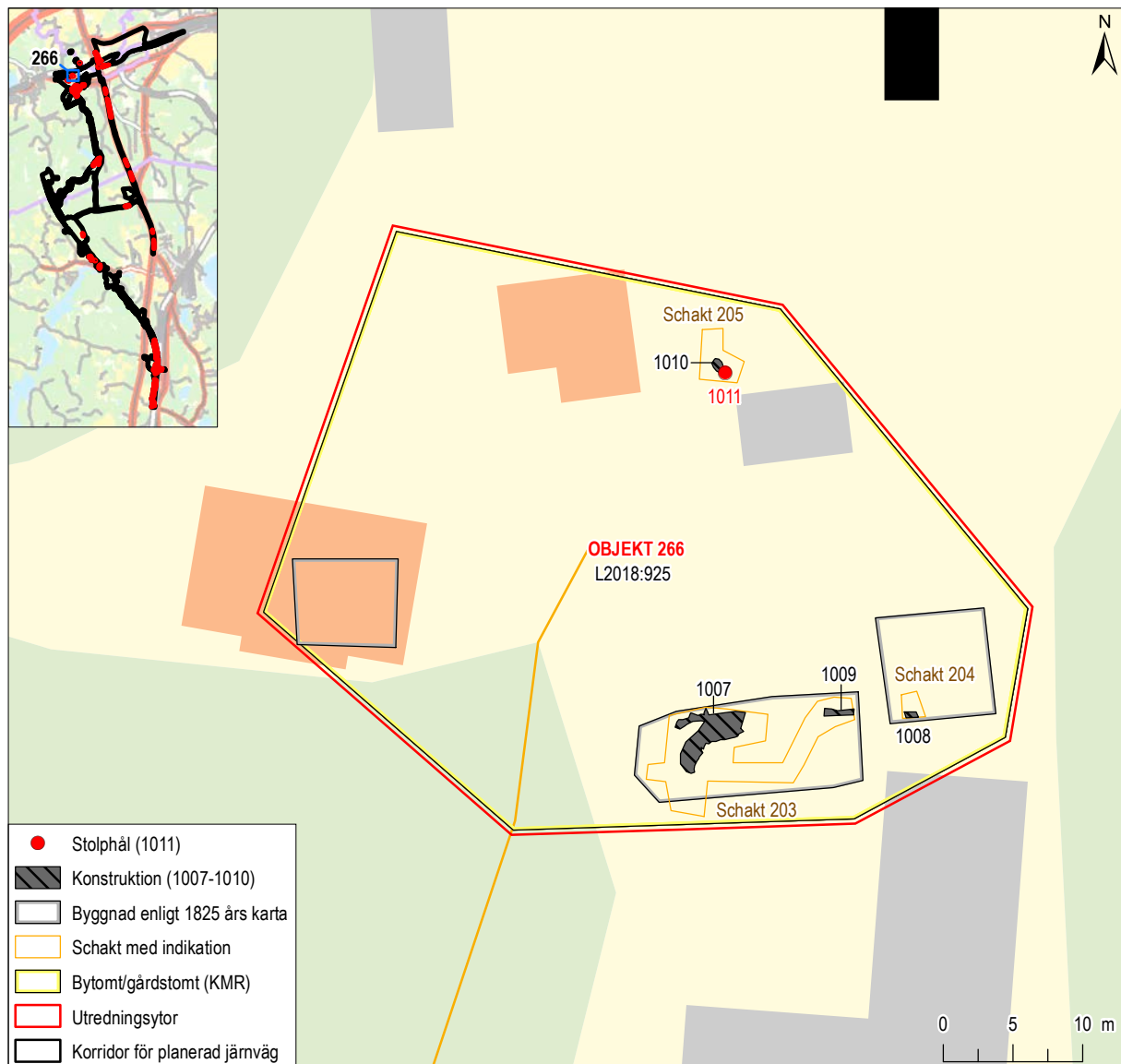
Figur 23. Plan över objekt 258–260 och 261 med inmätningen av schakt 322 som grävdes i objekt 261. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:500. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Objekt 266 (L2018:925 – bytomt/ gårdstomt, fornlämning)

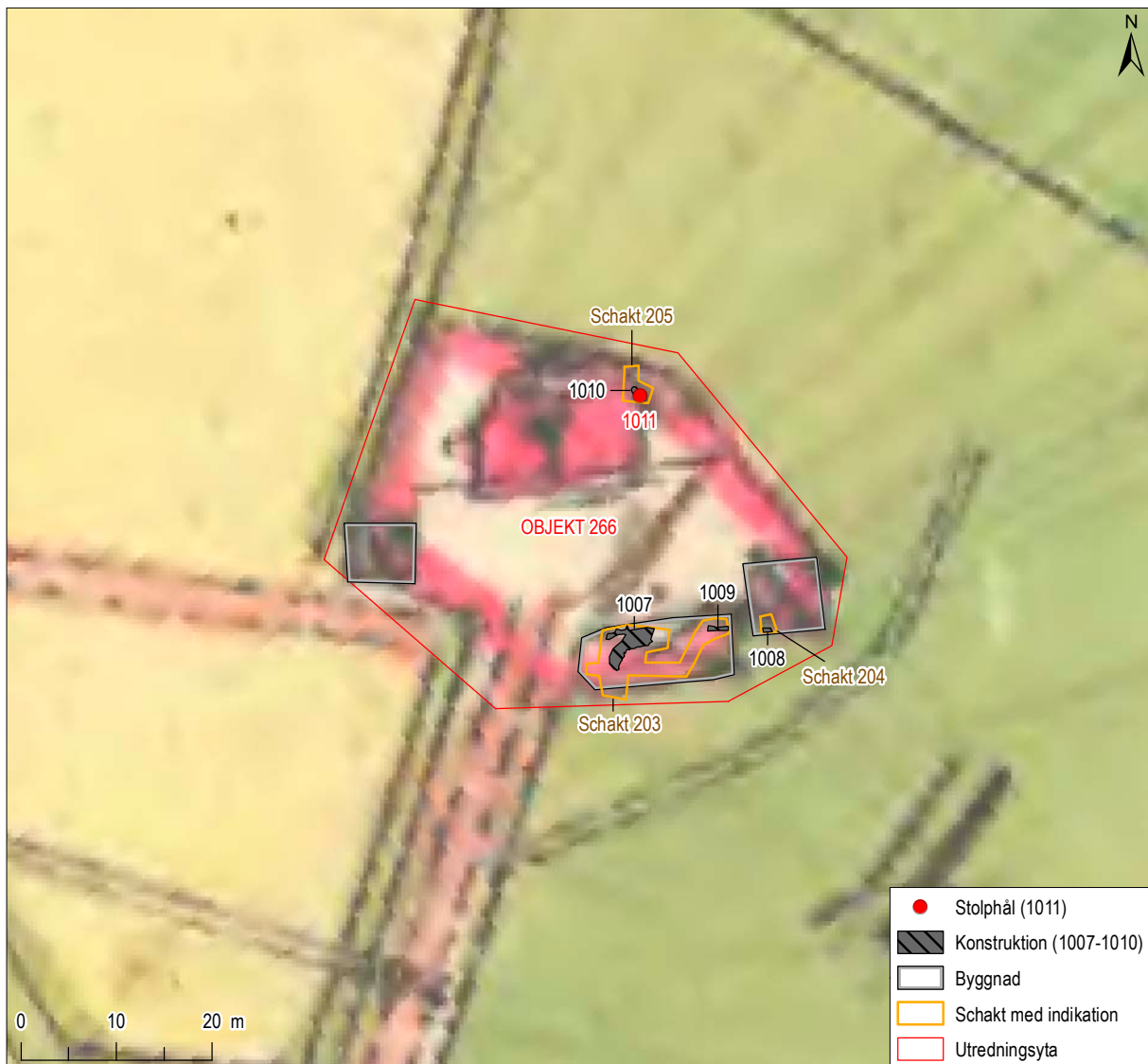
Objekt 266 är en gårdstomt vid namn Perstorp. Gården bedömdes vid den arkeologiska utredningen etapp 1 som en möjlig fornlämning utifrån det historiska kartmaterialet (Björklund 2016:26). Äldsta belägg för Perstorp är från 1622 och den äldsta kartan över Perstorp är från 1766. Enligt förre ägaren Stig Larsson, som ännu bor kvar på gården, så har torpet stått på samma plats sedan 1700-talet, men har i omgångar byggts om och till. Utredningsgrävningen utfördes mellan de byggnader som står kvar på gården. Fyra olika stenkonstruktioner påträffades i samband med schaktningen (figur 25 och 26). Tre av dessa (1007, 1008, 1009) överensstämmer med

Figur 26. Husgrund (1007) till en ekonomibyggnad grävdes fram i schakt 203 vid Perstorp. Foto från väster.

Figur 25. Schaktplan för objekt 266. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:500. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Figur 27. Stenkonstruktioner påträffades i samtliga schakt vid Perstorp. Synligt på en karta från 1825 kan man se torpet men även tre ekonomibyggnader, en i den västra delen och två i den sydöstra delen. De framgrävda konstruktionerna i den södra delen överensstämmer med byggnaderna på kartan. Skala 1:750.

två ekonomibyggnader som finns med på 1825 års karta (figur 27). Närmast öster om torpet påträffades den fjärde stenkonstruktionen, 1010, samt ett stenskott stolphål, 1011 (figur 28). Det finns dock inte någon byggnad med på någon karta i den delen av gårdstomten. Fyndmaterialet vid schaktningen bestod av glas, porslin, yngre rödgods, ett järnbeslag, en syl och spikar. Inga fynd togs tillvara. Den antikvariska bedömningen är att gårdstomten är en fornlämning.

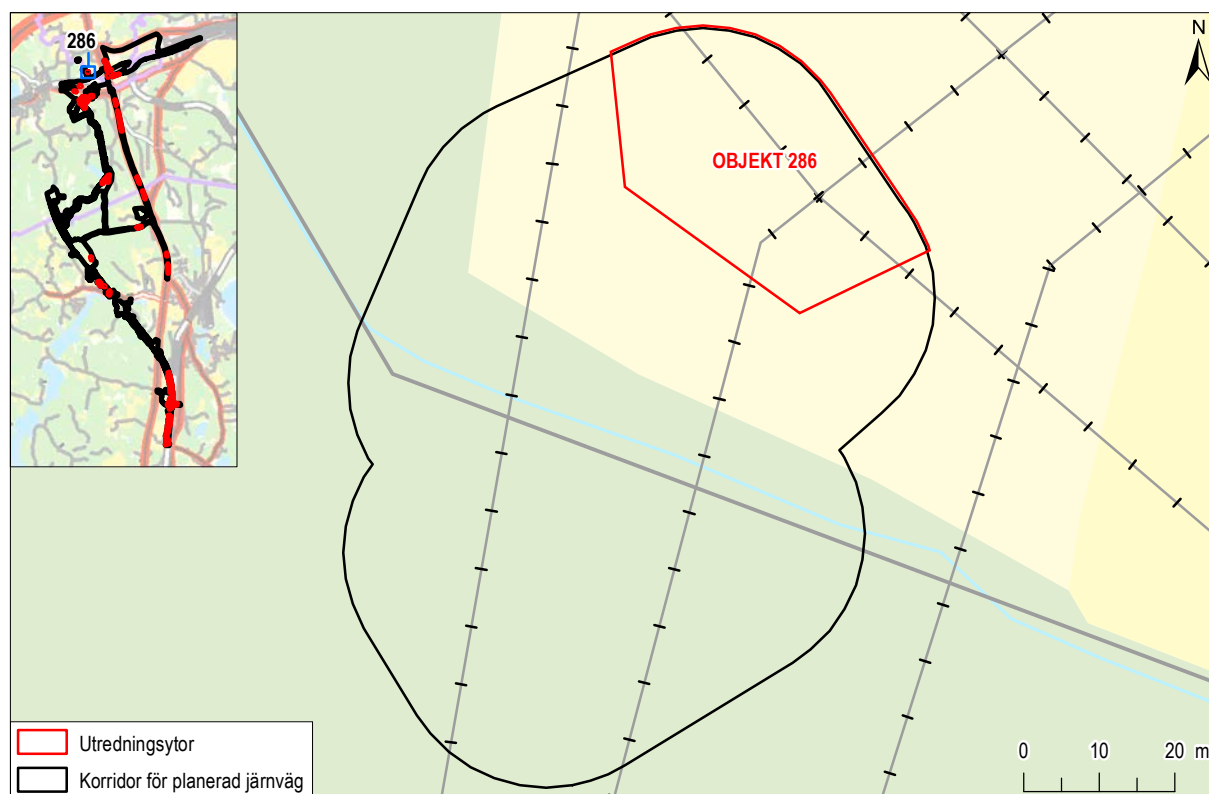

Figur 28. Ett stenfundament (1010) och ett stolphål (1011) i schakt 205 intill torpbyggnaden vid Perstorp. Foto från sydväst.

Objekt 286 (möjligt boplatsläge)

Objektet undersöktes ej på grund av att området inte var åtkomligt med grävmaskin. Anledningen till det var att objektet till stora delar var omgivet

av tät skog samt att ett biotopskyddat vattendrag (figur 29) passerade väster om objektet från åkermarken i sydost och vidare norrut. Vid utredningstillfället stod vattnet så högt så att även delar av åkern var översvämmad.

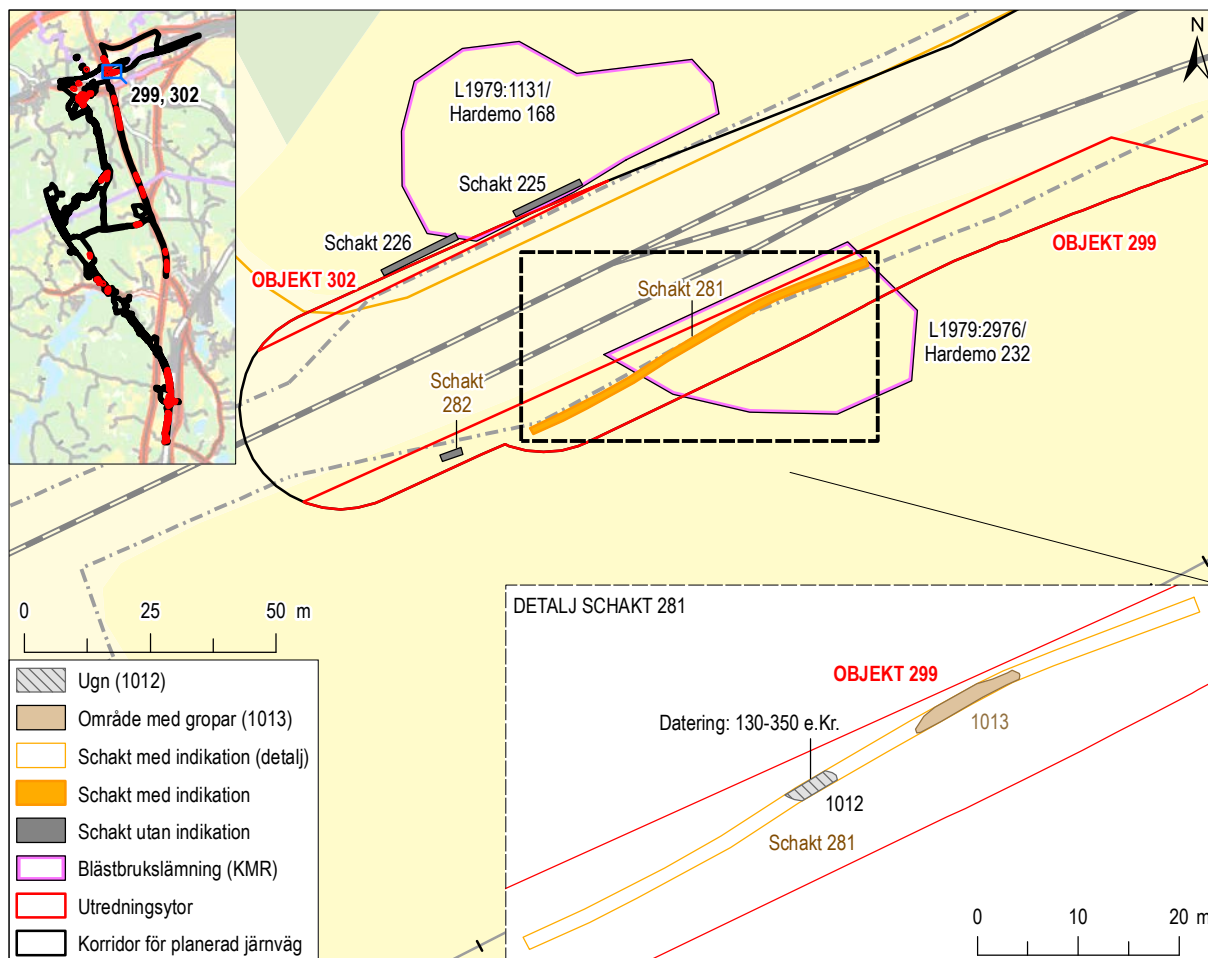
Figur 29. Schaktplan för objekt 286. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1000. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Objekt 299 (möjligt boplatsläge)

Objekt 299 var ett möjligt boplatsläge i åkermarken på södra sidan om järnvägen vid Tälle. I samband med utredningen etapp 1 påträffades ett bryne, vilket indikerar att det kan finnas en boplats i området. Inom området fanns även en blästbrukslämning (L1979:2976/Hardemo 232) med fynd av bland annat slagg och ugnsväggsfragment (Björklund 2018:15). Vid schaktningen i etapp 2 framkom inga boplatslämningar, däremot påträffades en blästerugn (1012) och cirka 25 gropar (1013) med sot och slagg i ytan (figur 30). Groparna är troligen smidesgropar/ässjor för järnsmide på platsen. I direkt anslutning väster om ugnen var marken kraftigt rödfärgad i ett långt stråk. Den röda färgen härrör sannolikt från kraftiga järnutfällningar i undergrunden. Ett kol-

Figur 30. Ett stort antal svarta, sotiga fläckar framkom i schakt 281. Fläckarna är sannolikt smidesgropar från järnframställning på platsen. Foto från nordost.

Figur 31. I objekt 299 framkom lämningar efter en blästerugn och cirka 25 möjliga smidesgropar. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1 500. Detalj med schakt 281 i skala 1:750. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

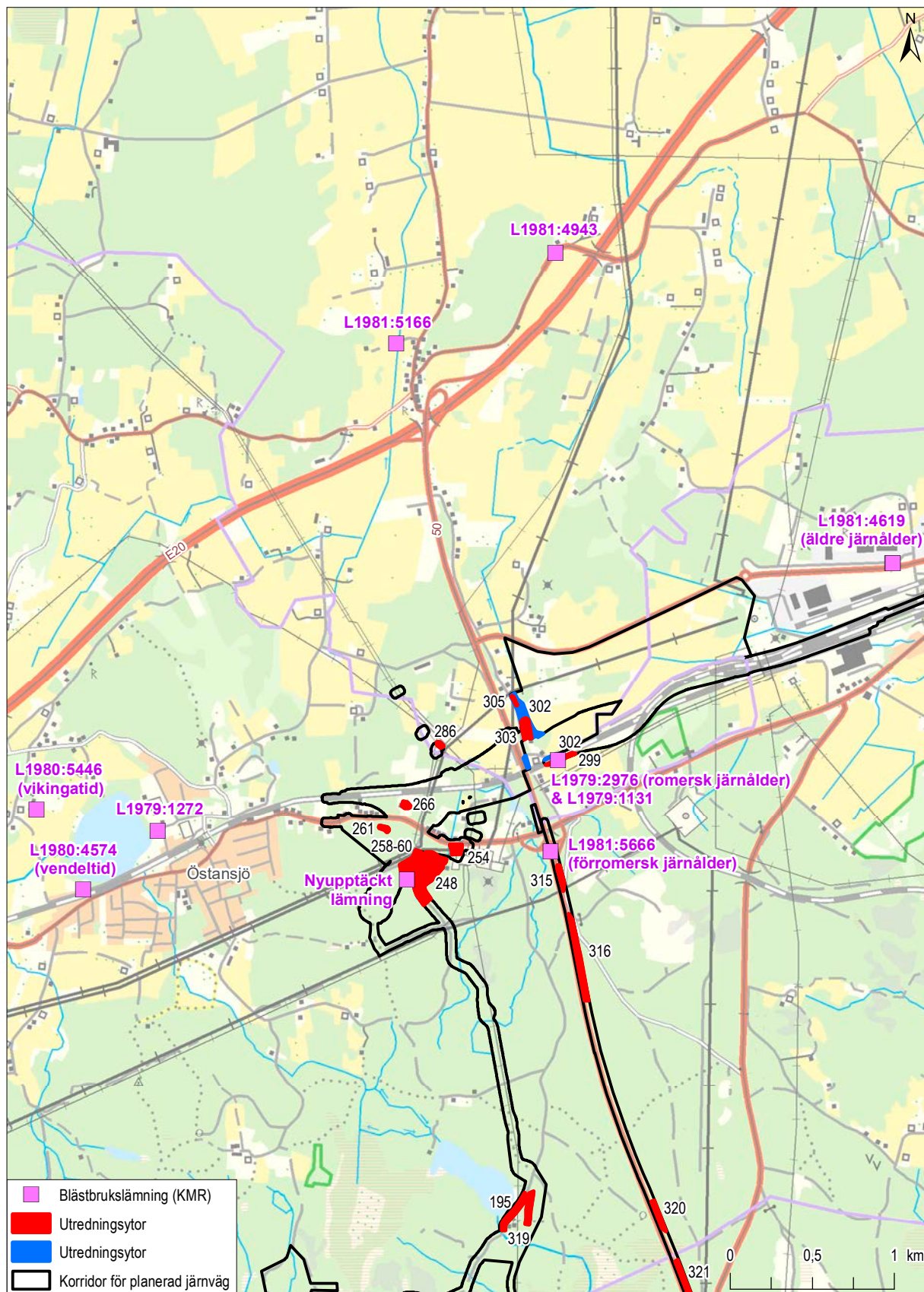
prov från ugnen (figur 31) skickades in på ^{14}C -datering. Ugnen daterades till 130–350 e.Kr. (2 sigma) vilket motsvarar romersk järnålder (se bilaga 4).

På grund av avsaknaden av boplatlämningar i schakten inom objekt 299 så är det mer sannolikt att fyndet av slipstenen/brynet från utredningen etapp 1 har med smidet att göra snarare än att det hör till en boplat. Brynen har tidigare påträffats i samband med järnhantering eller smide. Vid en järnframställningsplats från järnåldern i Harbo–Smedsbo i Uppland har ett bryne tillsammans med några andra föremål knutits till järnhanteringen på platsen (Kjellberg 2006:25). Ett bryne har även påträffats vid undersökningar av en tidigmedeltida smidesgrop i Helsingborg (Strandmark 2018:12).

Flera lågtekniska järnframställningsplatser är undersökta i närområdet i ett stråk längs den södra kanten av Närkeslätten (figur 32). Enligt Pär Hansson

(1989) kan tillförseln av järnmalmråvara ha skett med hjälp av vattendrag eller grundvattenströmmar från malmförekomster i förkastningsplatån söder om Närkeslätten. Bergmalmen har först vittrat och finfördelats innan den forslogs bort i vattendragen. En annan möjlig väg för den vittrade malmen att transporteras är med ytvattnet genom sprickor och krosszoner ned i förkastningsplatåns grundvatten. Malmen kommer i dagen vid källor och andra utläckningar av grundvattnet i topografiska lågpunkter med järnutfällningar till följd och järnmalm bildas genom medverkan av vegetationen (Hansson 1989:76). Den rödfärgade undergrunden väster om blästbrukslämningen L1979:2976/Hardemo 232 skulle kunna vara ett område med järnutfällning där järnmalm tidigare kan ha bildats.

Samtliga lämningar härrör från blästbrukslämningen L1979:2976/Hardemo 232 och bedöms som en fornlämning.

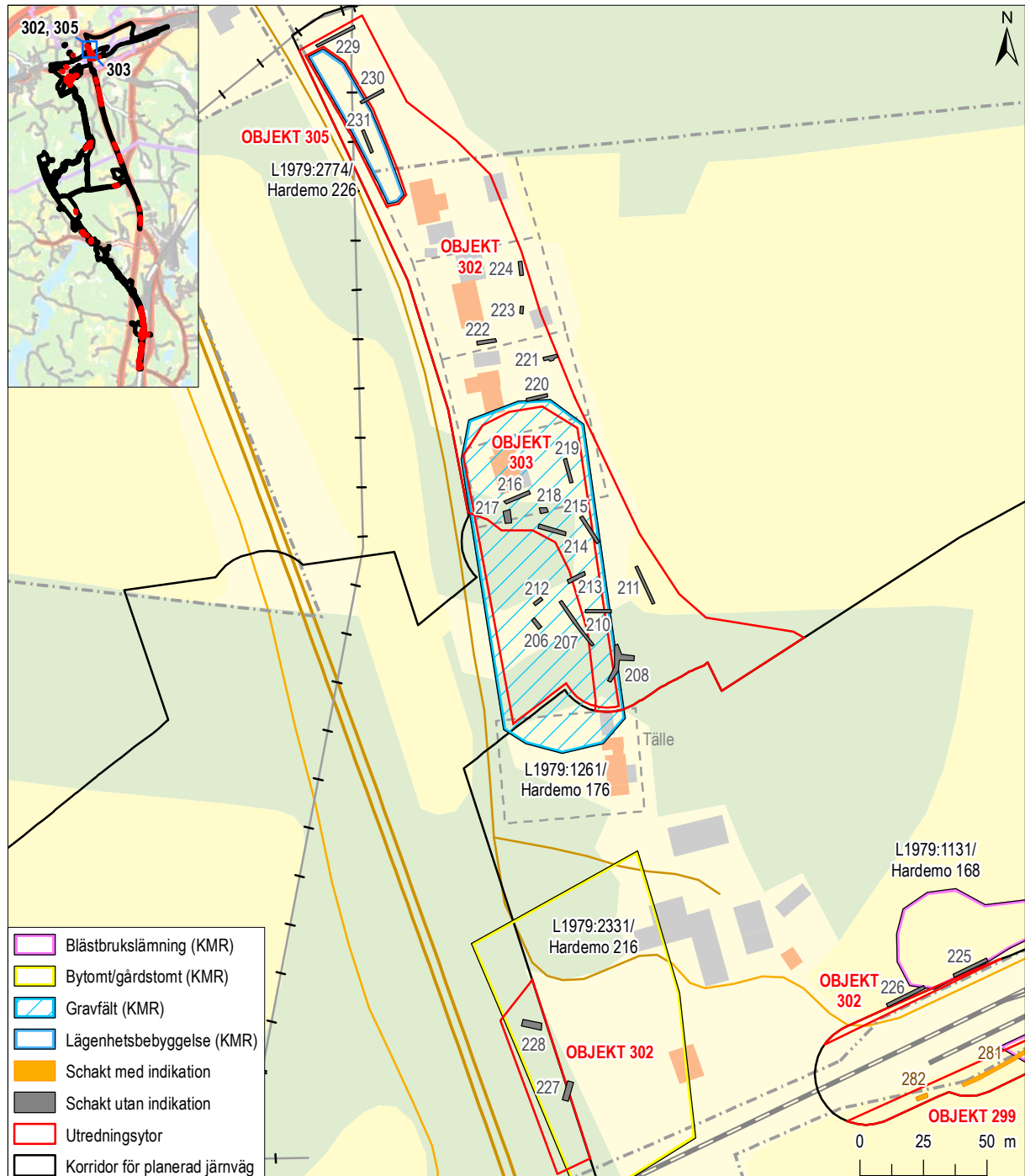

Figur 32. Inom en cirka 3 kilometer stor radie från blästbrukslämningen L1979:2976 (objekt 299) finns sedan tidigare ytterligare åtta registrerade blästbrukslämningar inklusive närliggande L1979:1131. Därtill tillkommer den nyupptäckta lämningen vid objekt 248. Notera att röd och blå färg enbart är för att här kunna särskilja de olika objekten. Skala 1:35 000.

Objekt 302 (möjligt boplatsläge)

Objektet pekades vid utredningen etapp 1 ut som ett cirka 440 meter långt och mellan 30 och 215 meter brett boplatsläge på en nordsydlig ås norr om stambanan vid Tälle. Inför utredningen etapp 2 återstod tre mindre områden av det ursprungliga. Området längst

i norr låg delvis i ett skogsområde och inom några vilatomter. Området i sydväst låg i ett litet skogsparti närmast väg 50 och en liten yta i åkern återstod av objektet norr om järnvägen i sydost. Schaktningen begränsades i vissa delar på grund av tät skog, bebyggelse och av ledningsdragningar. Inget av antikvariskt intresse påträffades inom utredningen (figur 33).

Figur 33. Schaktplan för objekt 302, 303 och 305. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:2 500. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Figur 34. Vid objekt 303 undersöktes en högliknande fornlämning i schakt 217. Foto från nordnordväst.

Objekt 303 (L1979:1261/ Hardemo 176 – gravfält, uppgift om)

Objekt 303 angränsade till objekt 302 i väster (figur 33). Uppgiften om ett gravfält är hämtad från ett geologiskt kartblad från 1883 där den omnämns vara en plats för ättehögar. Större delen av ytan hade använts som grustäkt och norra delen låg inom en villatomt. Närmast villatomten fanns en gravliknande hög, som var bevuxen av en ek och föreföll ligga på en ursprunglig marknivå. Längs östra delen av objektet verkade den ursprungliga markytan vara bevarad men inga synliga lämningar kunde iakttas.

Den gravliknande högen visade sig vara en jordhög bestående av matjord och osorterad sten (figur 34). Inget av antikvariskt intresse påträffades inom utredningen.

Objekt 305 (L1979:2774/ Hardemo 226 – lägenhetsbebyggelse, ingen antikvarisk bedömning)

Lämningen består av platsen för ett torp som är belagt på Storskifteskartan från 1792. Platsen är belägen på krönet av en rullstensås. Den norra delen är gräsbevuxen ängsmark och den södra delen består av en villatomt. Inga lämningar är synliga ovan mark. I den norra delen av objektet står två kraftledningsstolpar som begränsade möjligheterna till schaktning. Tre schakt grävdes runt omkring stolparna (figur 33). Inget av antikvariskt intresse påträffades vid utredningen. Bedömningen är att det inte finns några lämningar kvar efter torpet.

Objekt 315 (möjligt boplatsläge)

Boplatsläget låg i sandmark med sly och blandskog utmed östra sidan av väg 50 och fortsätter utanför utredningsområdet åt söder och öster. Objektet utgjorde en 150 meter långsmal remsa cirka 100 meter öster om en Finnabäcken i den nedre delen av förkastningsbranten ner mot Närkeslätten (figur 35). Området låg 100 meter söder om en undersökt förhistorisk blästbrukslämning (L1981:5666/Hardemo 110:1) som är daterad till förromersk järnålder (Björklund 2018:8). Två boplatser (L1980:9336/Viby 275 och L1980:9650/Viby 276) har påträffats på varsin sida om Finnabäcken omkring 150 respektive 250 meter åt sydväst. Viby 275 är preliminärt daterad utifrån fyndmaterialet till tidigneolitikum omkring 3900–3300 f.Kr. (Carlsson 2017:5). Utredningen begränsades till den östra delen på grund

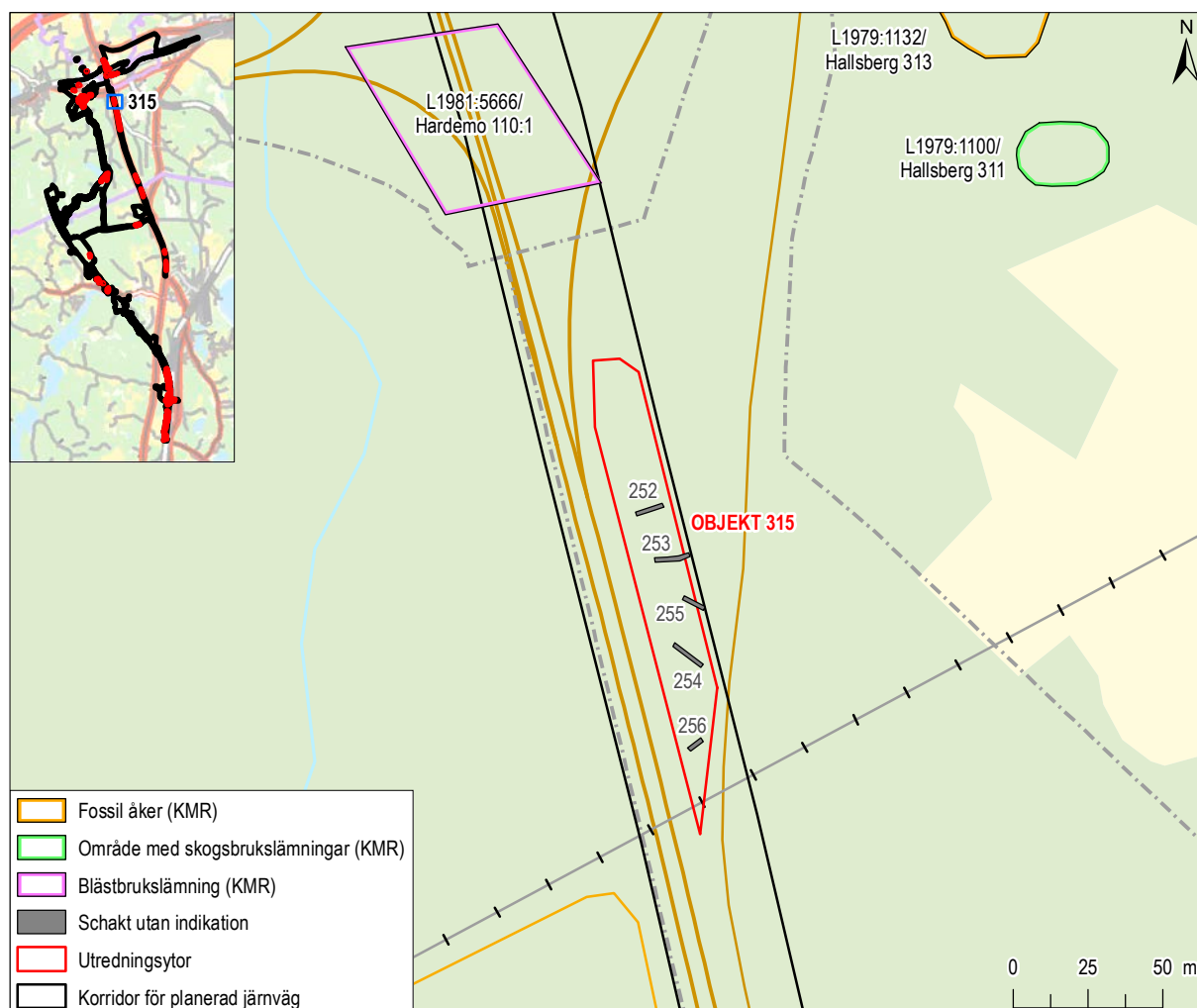
av nedgrävda ledningar i den västra delen utmed väg 50 och av tät skog i norr. Inget av antikvariskt intresse påträffades inom utredningen.

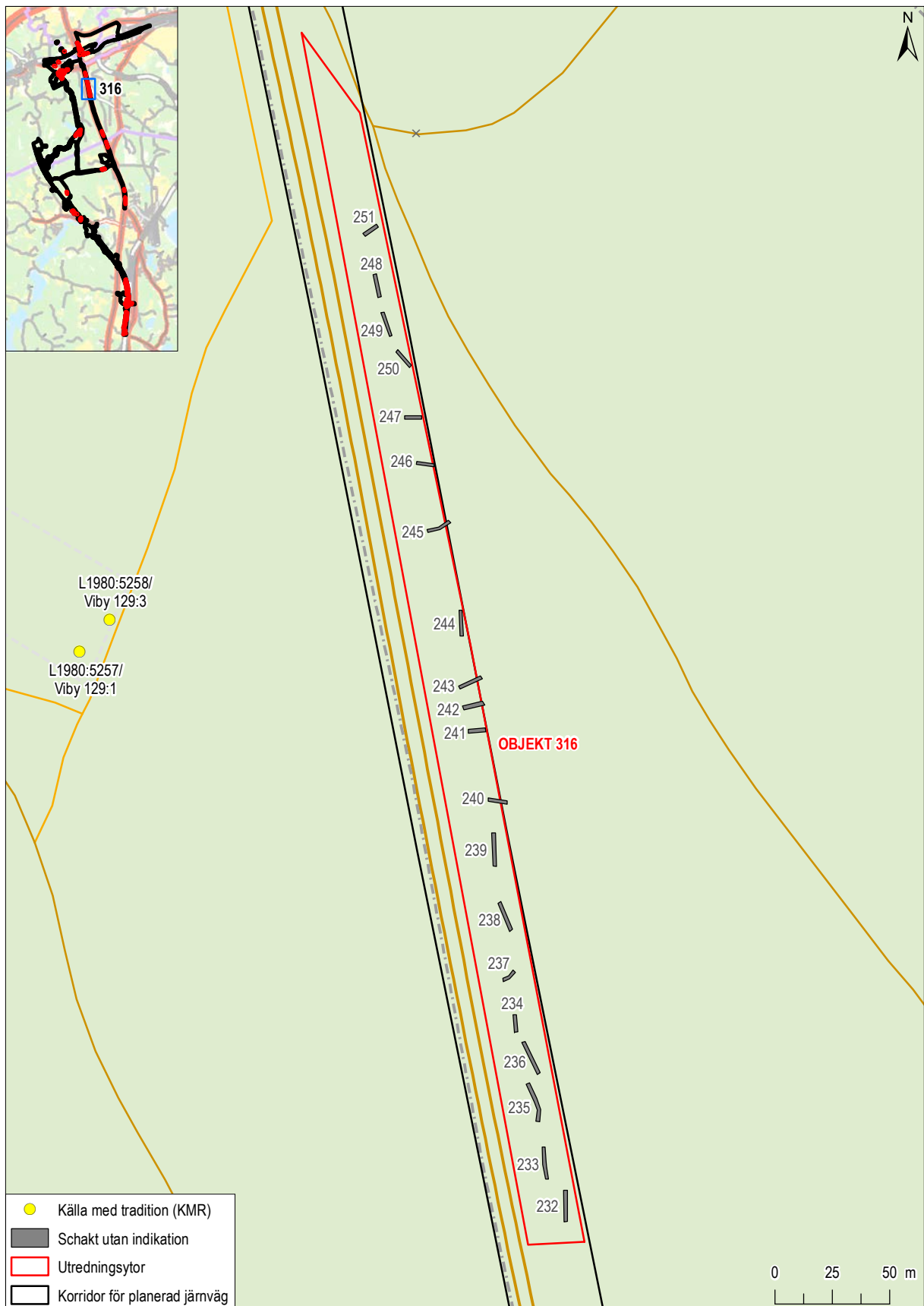
Objekt 316 (möjligt boplatsläge)

Liksom objekt 315 var objekt 316 en smal remsa utmed väg 50 med början 150 meter söder om objekt 315 (figur 36). Boplatsläget låg i sandmark i flack nordsluttning bevuxen med tallskog. Sträckan var över 500 meter lång och schaktningen förlades till den östra delen på grund av nedgrävda ledningar längs med den västra delen närmast väg 50. Inget av antikvariskt intresse påträffades inom utredningen.

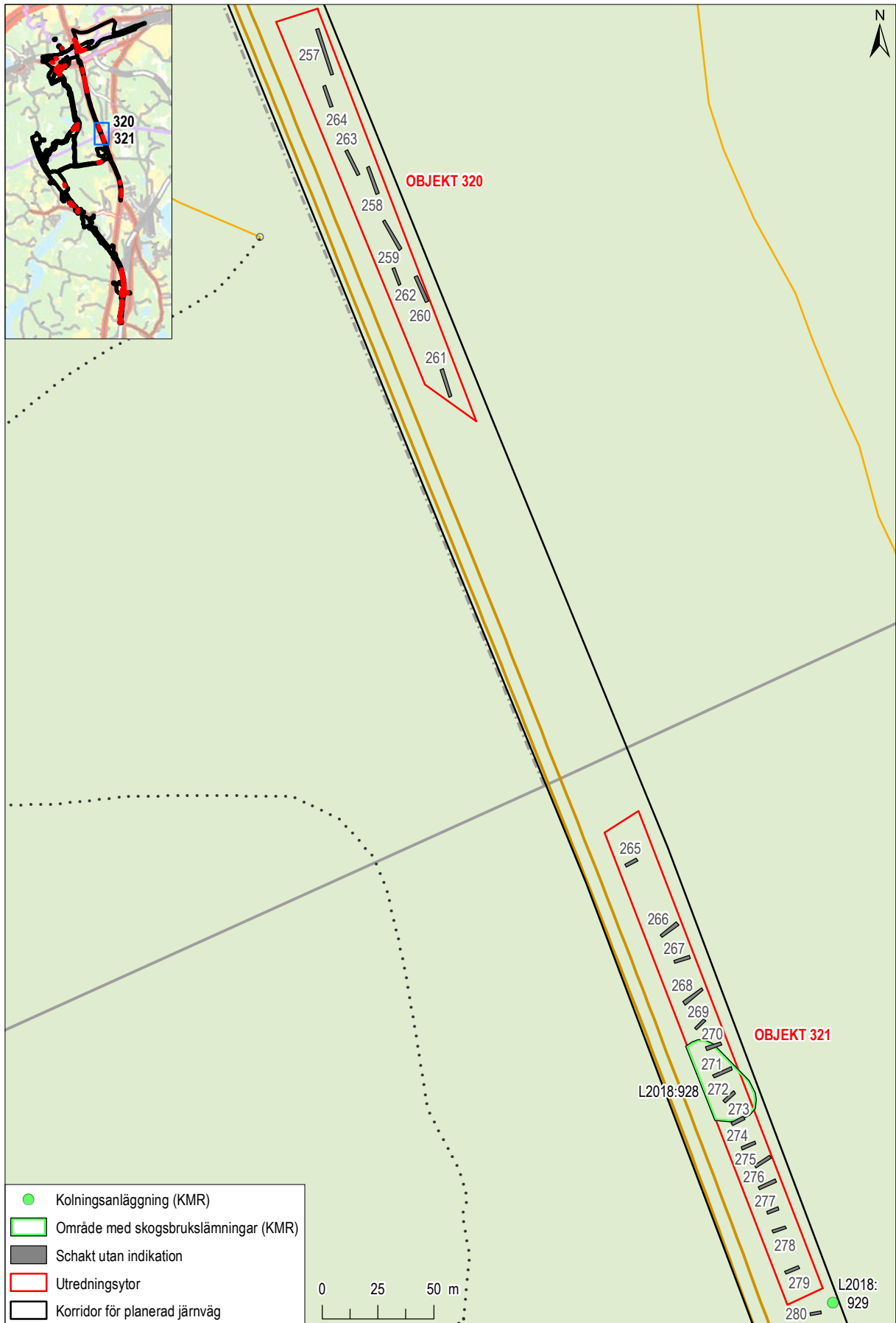
Objekt 319 (möjligt boplatsläge)

Se beskrivning av objekt 195 (figur 21).

Figur 36. Schaktplan för objekt 316. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:2500. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Figur 37. Schaktplan för objekt 320 och 321. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:2500. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Objekt 320 (möjligt boplatsläge)

Objektet låg utmed väg 50 som en 200 meter lång och 18 meter smal remsa i flack sandmark i gles, uppvuxen tallskog norr om östra delen av Bläckkärret (figur 37). Inget av antikvariskt intresse påträffades inom utredningen.

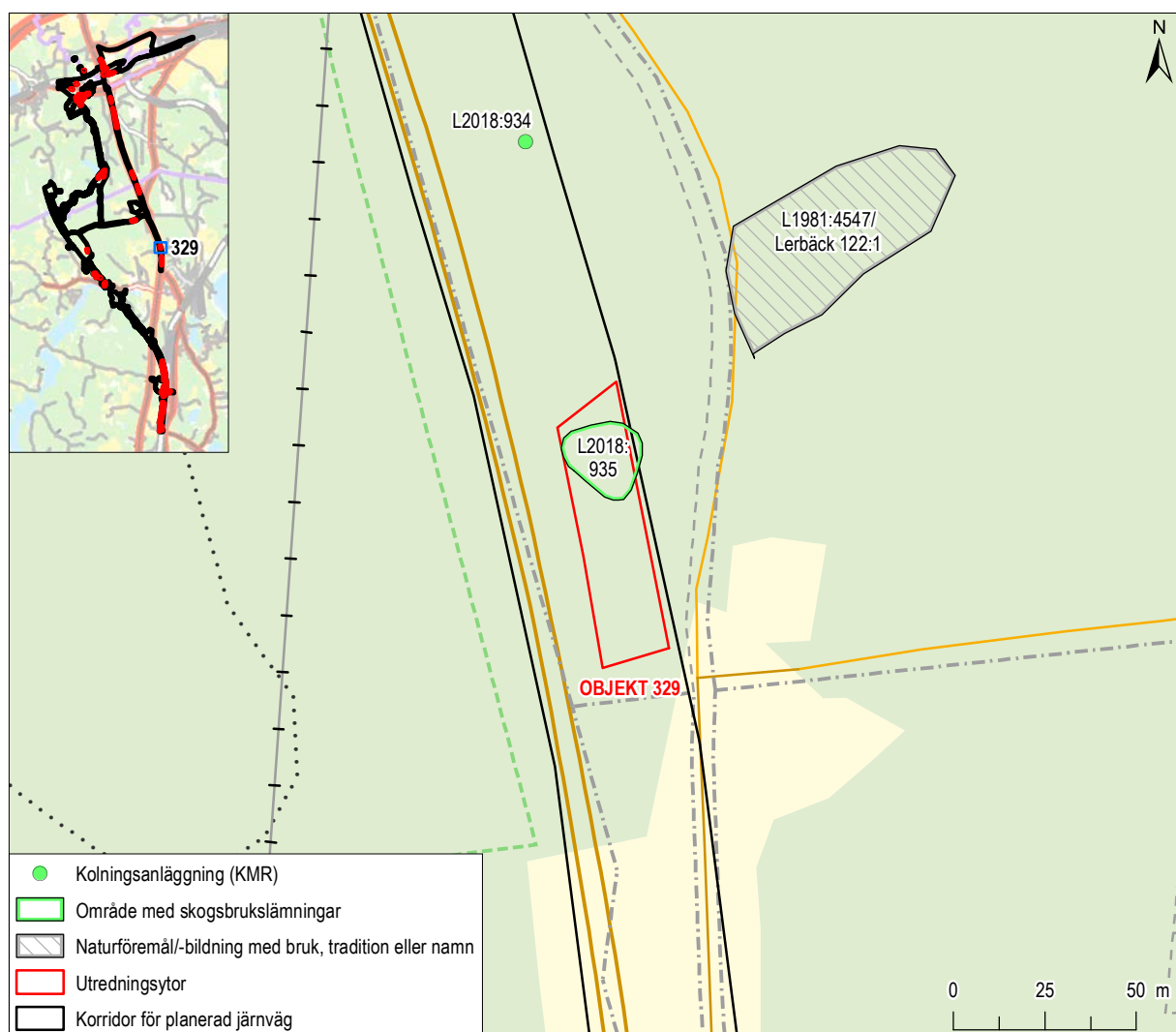
Objekt 321 (möjligt boplatsläge)

Objektet låg utmed väg 50 som en 230 meter lång och 18 meter smal remsa i flack sandmark i gles, uppvuxen tallskog direkt söder om den östra de-

len av Bläckkärret och 200 meter söder om objekt 320 (figur 37). Inget av antikvariskt intresse påträffades inom utredningen.

Objekt 329 (möjligt boplatsläge)

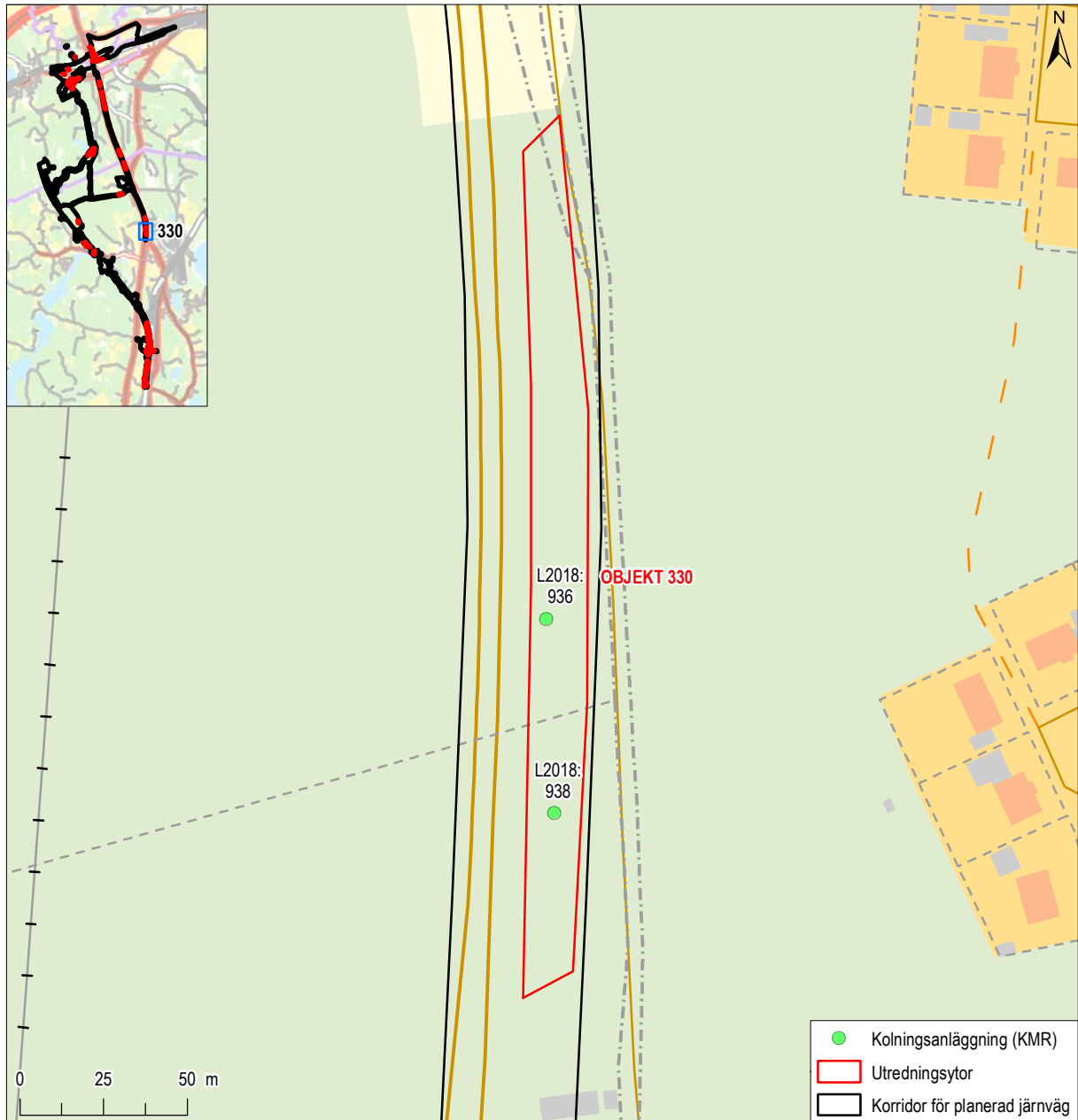
Objekt 329 låg på en förhöjning i flack sandmark i blandskog invid väg 50 (figur 38). Objektet som var 70 meter långt och 17 meter brett var avgränsat i väster av väg 50, av ett sandtag i norr och av en övergiven vägbank i söder och av områdesgränsen i öster. Objektet undersöktes inte i väntan på en förestående naturvårdsinventering.

Figur 38. Schaktplan för objekt 329. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:2000. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Objekt 330 (möjligt boplatsläge)

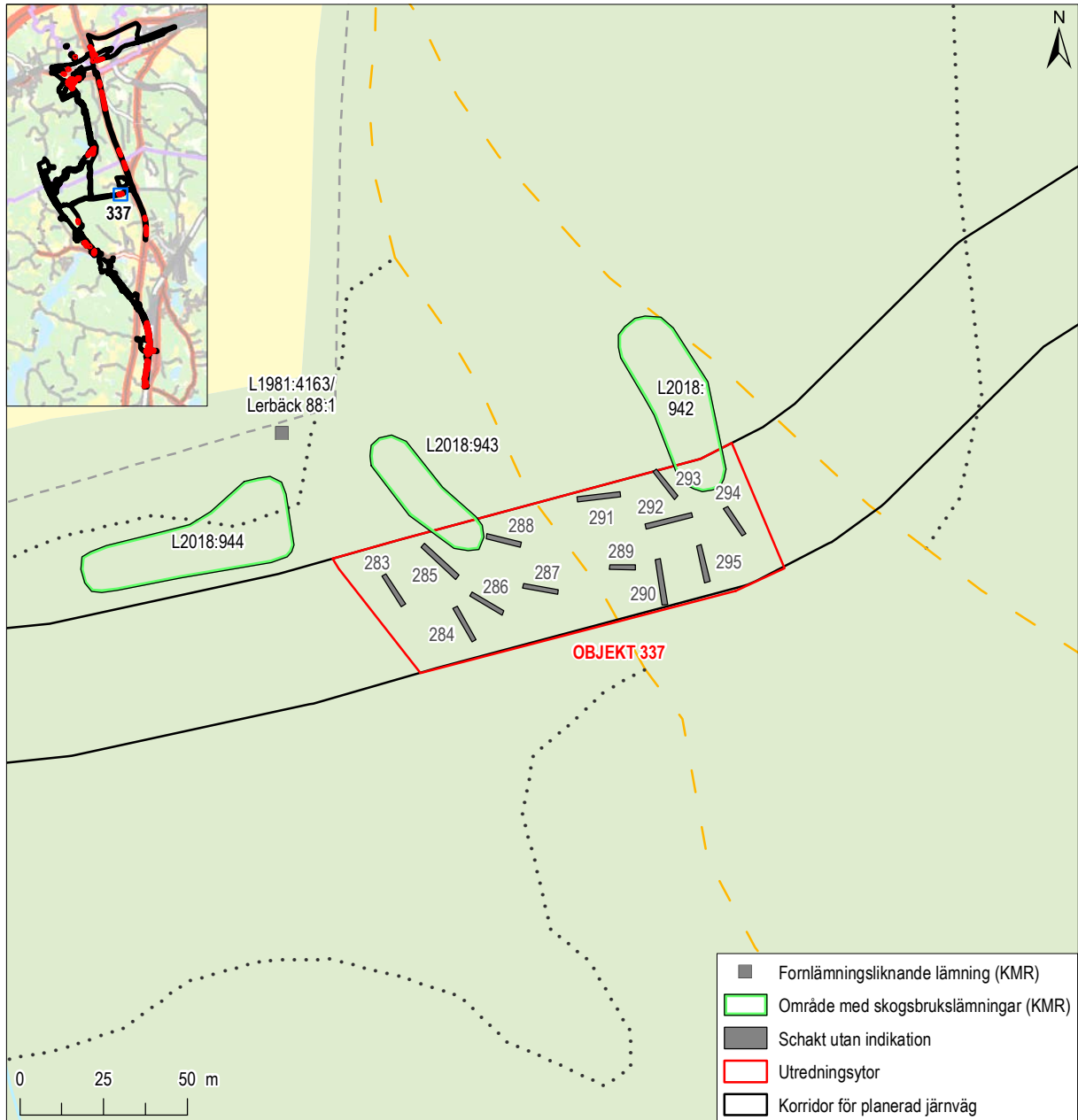
Objekt 330 låg i flack sandmark i delvis avverkad blandskog (figur 39). Objektet var 260 meter långt och 10 till 15 meter brett och avgränsades i väster av väg 50 och av områdesgränsen i öster. Objektet undersöktes inte i väntan på naturvårdsinventering.

Figur 39. Schaktplan för objekt 330. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:2000. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

Objekt 337 (möjligt boplatsläge)

Objektet låg i västsluttande sandmark i gles, upp-
vuxen tallskog (figur 40). Inget av antikvariskt in-
tresse påträffades inom utredningen.

Figur 40. Schaktplan för objekt 337. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:2000. Översikt med Terrängkartan i skala 1:200 000.

SLUTSATS

Totalt 34 objekt var föremål för den arkeologiska utredningen etapp 2 mellan Hallsberg och Stenkumla. Sex objekt är registrerade som fornlämningar varav en är en ny fornlämning och en är förstörd. Tre objekt är klassade som övrig kulturhistorisk lämning, där ett objekt är en nyregistrering, en har ändrats från möjlig fornlämning till övrig kulturhistorisk lämning och en kvarstår. Ett objekt är en möjlig fornlämning och till två objekt finns det uppgift om lämning, men har inte kunnat bekräftas i fält (figur 41 och 42).

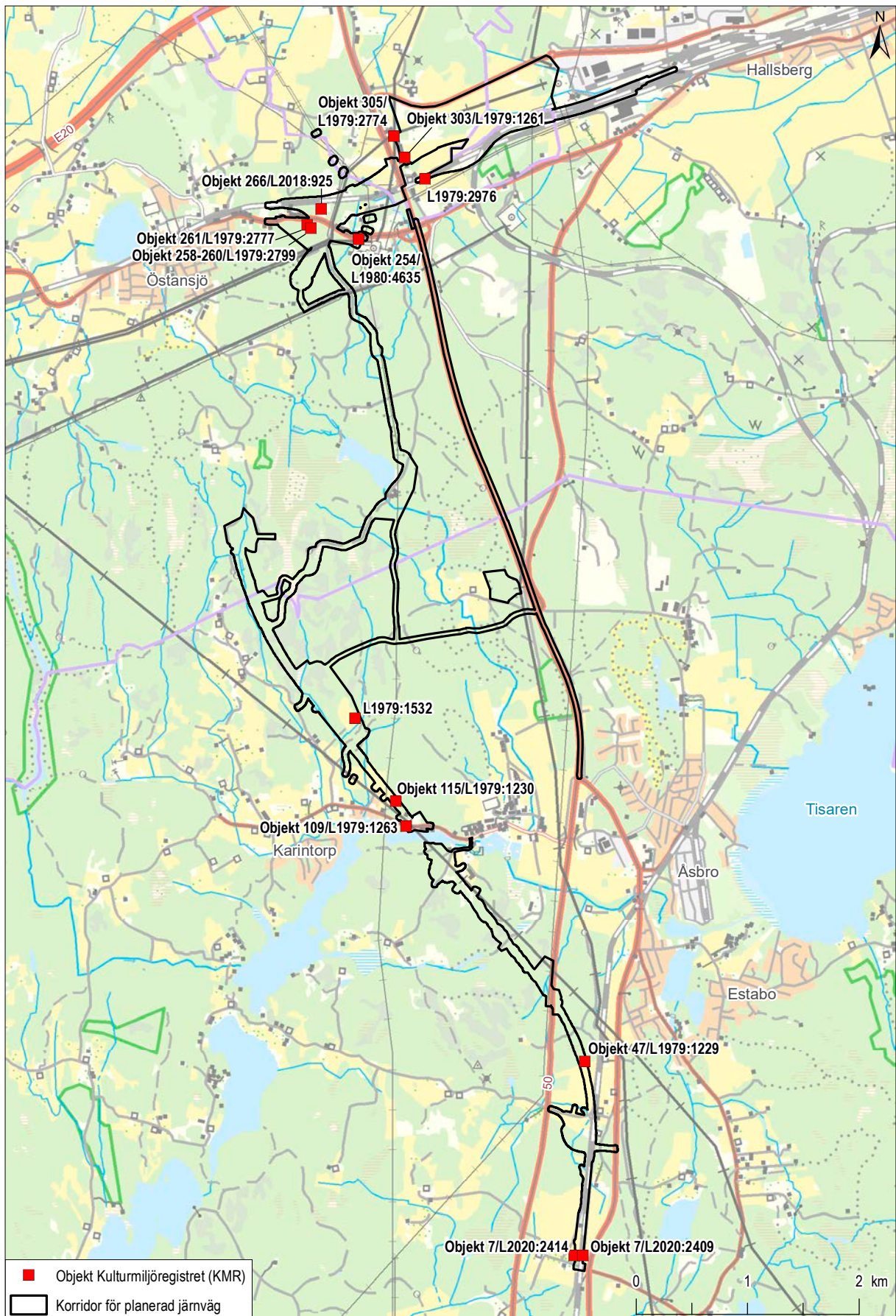
I dagsläget har tre boplatzlägen (objekt 286, 329 och 330) lämnats utan vidare undersökning. En naturvärdesinventering ska först genomföras inom objekt 329 och 330 innan en utredningsgrävning kan utföras. Objekt 286 var inte åtkomligt med grävmaskin på grund av att det inte fanns någon framkomlig väg dit. I samråd med Länsstyrelsen fattades beslut om att lämna objektet utan undersökning.

I skogsmarkerna söder om Närkeslätten domineras fornlämningsbilden av skogsbrukslämningar som nästan uteslutande består av olika typer av kolningsanläggningar. Man kan läsa om kolningsanläggningarna inom utredningsområdet i en separat utredningsrapport (Berger & Westrin 2020).

Med undantag för det stora antalet skogsbrukslämningarna kan man konstatera att det är gles med lämningar inom utredningsområdet. Söder om förkastningsbranten som vetter ner mot Närkeslätten i norr finns det nästan inga registrerade förhistoriska fornlämningar i närområdet. Ett par odaterade boplatser har i alla fall undersökts, den ena (L1979:142/Lerbäck 1015) i Åsbro utmed väg 50 (Ramström 2016) och den andra strax öster om Stenkumla (L1980:8520/Lerbäck 1008). I övrigt finner man ett par boplatser i själva förkastningsbranten i närheten av objekt 315 (L1980:9336/Viby 275 och L1980:9650/Viby 276). Boplatzlämningarna blir något mer frekventa i de norra delarna ut mot Närkeslätten och särskilt i nordväst i trakterna kring Vretstorp och Östansjö i Viby socken och i närheten av Närkes största gravfält (L1980:5348/Viby 47:1). Det är även här som de flesta förhistoriska järnframställningsplatserna dyker upp. Likt boplatzlämningarna finner man gravfält i de norra delarna ut mot Närkeslätten. Avsaknaden av både boplatser och gravfält vittnar om att området inte har varit bebott i någon större omfattning under förhistorisk tid. Flera kända bebyggelseenheter etableras inom Grimstens och Hardemo häradsallmanning under några decennier kring sekelskiftet 1600. Mycket talar för att det är i samband med att bergsbruken får ett uppsving under 1600-talet som bebyggelsen etablerar sig på allvar i skogsmarkerna söder om Hallsberg.

Objektsnr	Lämnings-nr (KMR)	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning	Tidigare bedömning
7	L2020:2409 (ny)	Boplatzlämning övrigt	Övrig kulturhistorisk lämning	
7	L2020:2414 (ny)	Boplatz	Fornlämning	
47	L1979:1229	Lägenhetsbebyggelse, torp	Ingen antikvarisk bedömning, uppgift om lämning	
109	L1979:1263	Lägenhetsbebyggelse, torp	Ingen antikvarisk bedömning, förstörd	
115	L1979:1230	Lägenhetsbebyggelse, torp	Ingen antikvarisk bedömning. Undersökt och borttagen.	
-	L1979:1532	Lägenhetsbebyggelse, torp	Fornlämning	
254	L1980:4635	Avrättningsplats	Ingen antikvarisk bedömning, uppgift om lämning, ej bekräftad i fält	
258–260	L1979:2799	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	
261	L1979:2777	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Stensättning? Möjlig fornlämning
266	2018:925	Bytomt/gårdstomt	Fornlämning	
	L1979:2976	Blästbrukslämning	Fornlämning	
303	L1979:1261	Gravfält	Ingen antikvarisk bedömning, uppgift om lämning, ej bekräftad i fält	
305	L1979:2774	Lägenhetsbebyggelse, torp	Ingen antikvarisk bedömning, ej bekräftad i fält	

Figur 41. Objektstabell över nya och tidigare registrerade lämningar inom utredningsområdet.

Figur 42. Karta med samtliga objekt med lämningsnummer i Kulturmiljöregistret (KMR) markerade inom utredningsområdet. Skala 1:50 000.

REFERENSER

Litteratur

BERGER, Å. & WESTRIN, K. 2020. *I kolarens spår. Kompletterande arkeologisk utredning etapp 1 och arkeologisk utredning etapp 2 i Hardemo, Viby, Hallsbergs och Lerbäcks socken, Kumla, Hallsbergs och Askersunds kommun*. Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3266.

BJÖRKLUND, S. 2016. *Dubbelspår Stenkumla – Hallsberg, Hallsbergs, Hardemo, Lerbäcks och Viby socknar. Askersunds, Hallsbergs och Kumla kommuner. Örebro län, Närke. Arkeologisk utredning etapp 1, kart- och arkivstudie*. Rapporter från Arkeologikonsult 2016:2950.

BJÖRKLUND, S. 2018. *Dubbelspår Stenkumla – Hallsberg, Arkeologisk utredning etapp 1, Hallsbergs, Hardemo, Lerbäcks och Viby socknar. Askersunds, Hallsbergs och Kumla kommuner. Örebro län, Närke*. Rapporter från Arkeologikonsult 2018:3093.

CARLSSON, T. 2017. *Sydvästlänken mellan Älgevad och Odensvi. Stenålders-, järnålders- och medeltidslämningar. Örebro län, Närke, Hallsbergs kommun, Viby socken, Grimstens Häradsallmänning S:2, Viby 275*. Arkeologisk förundersökning och undersökning. Arkeologerna Statens historiska museer, Rapport 2017:71.

ERIXON, S. 1947. *Svensk byggnadskultur. Studier och skildringar belysande den svenska byggnadskulturens historia*. Institutet för folklivsforskning, Stockholm.

HANSSON, P. 1989. *Samhälle och järn i Sverige under järnåldern och äldre medeltiden, exemplet Närke*. Diss. Uppsala Universitet.

KJELLBERG, J. 2006. *Harbo – Smedsbo. Järnframställning och boplatslämningar i Heby. Harbo – Smedsbo 1:31, Harbo socken, Uppland, Västmanlands län*. Arkeologisk förundersökning. Kulturmiljövård Mälardalen, rapport 2006:1.

RAMSTRÖM, A. 2016. *Arkeologiska förundersökningar längs väg 50, Åsbro – Askersund. RAÄ Lerbäck 268:1, 356:1 och 1015, Lerbäcks socken, Askersunds kommun, Närke*. Arkeologiska förundersökningar och kompletterande utredning, Arkeologgruppen AB. Rapport 2016:18.

SILLÉN, P. 2009. *Hus och hägnad vid Knista bytomt. Uppland, Sollentuna socken, Knista bytomt, RAÄ 344:1*. Arkeologisk förundersökning, utökad förundersökning och undersökning. UV Mitt rapport 2009:31.

STRANDMARK, F. 2018. *Slottshagens lekplats, Helsingborg. Skåne, Helsingborgs kommun, Helsingborgs socken, Gamla Staden 8:1, fornlämning Helsingborg 42:1*. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning. Arkeologerna Statens historiska museer, rapport 2018:34.

Kartor

ESTABO 1836

Estabo nr 1, Lerbäck, Örebro

Lantmäteristyrelsens arkiv: S44-21:3

Laga skifte

Lantmätare: Johan Sundström

KARINTORP 1827

Karintorp nr 1, Lerbäck, Örebro

Lantmäteristyrelsens arkiv: S44-38:1

Storskifte

Lantmätare: Karl Gustaf Törnqvist

PERSTORP 1766

Viby, Örebro

Lantmäterimyndighetens arkiv: 18-vib-38

Delning

PERSTORP 1825

Viby, Örebro

Lantmäterimyndighetens arkiv: 18-vib-96

STENKUMLA 1764

Stenkumla nr 1, Lerbäck, Örebro

Lantmäteristyrelsens arkiv: S44-82:1

Gränsbestämning kring

Lantmätare: Gustaf Vilhelm Örn

Å 1810

Å nr, Lerbäck, Örebro

Lantmäteristyrelsens arkiv: S44-97:1

Storskifte

Lantmätare: Per Gustaf Zetterstedt, Samuel Gustaf

Ljunggren

Å 1834

Å nr 1, Lerbäck, Örebro

Lantmäteristyrelsens arkiv: S44-97:2

Laga skifte

Lantmätare: Karl Gustaf Törnqvist

ÄSPSÄTTER 1792

Äpsätter nr 1, Hardemo, Örebro

Lantmäteristyrelsens arkiv: S28-46:1

Storskifte

Lantmätare: Johan Jakob Renmark, Johan Reinhold

Moberg

Övriga referenser

MICHEL GUINARD, SAU – muntligen och via e-post, 2020-03-10.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Arkeologikonsults projektnr:	3282
Länsstyrelsens dnr:	431-2994-2019
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2019-06-28
Uppdragsnummer i KMR:	202000233
Beställare:	Trafikverket
Län:	Örebro
Landskap:	Närke
Kommun:	Kumla, Hallsberg och Askersund
Socken:	Hardemo, Viby, Hallsberg och Lerbäck
Fastighet:	Grimstens Häradsmänning S:2 m. fl.
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning etapp 2
Utförandetid fältarbete:	18 september – 1 november 2019
Inmättningsmetod:	RTK-GPS
Koordinatsystem:	SWEREF99 TM
Höjdsystem:	RH2000
Projektledare:	Peter Sillén
Fältarkeologer:	Peter Sillén och Kerstin Westrin
Planer och layout:	Ida Söderström
Kvalitetsgranskning:	Åsa Berger
Fynd:	Den kvarts som togs om hand för analys kasserades efter analysen. Resterande fynd återdeponerades.

Fornminnesregistret (FMIS) stängdes ner i början av 2019 och har ersatts av Kulturmiljöregistret (KMR). I denna rapport hänvisas både till lämningsnumren i KMR och till RAÄ-nr i FMIS i kartor och text.

BILAGA 1. OBJEKTSBESKRIVNING

Objektsnr	RAÄ-nr (FMIS)	Lämnings-nr (KMR)	Lämningsstyp	Tidigare antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Antikvarisk bedömning efter undersökning
7			Boplats L2020:2414, Boplatslämning övrig L2020:2409	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 920 x 30–150 m (N-S), fortsätter åt V utanför utredningsområdet samt Ö om järnvägen.	Krön och V-sida av sandig höjsträckning (N-S). Åkermark med inslag av tomtmark och skogbevuxna ytor.	Fornlämning (L2020:2414) respektive övrig kulturhistorisk lämning (L2020:2409) i llet område i S delen.
8			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 230 x 65 m (N-S), fortsätter V om järnvägen.	Sandig höjdrygg (NÖ-SV). Åkermark och mindre yta med skogsmark (lövskog) och äldre vägsträcka.	Ej fornlämning.
9			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 475 x 30–75 m (N-S), fortsätter V om järnvägen.	Förhöjningar i småkuperad sandmark. Åkermark med inslag av tomtmark och impediment med lövskog och sly.	Ej fornlämning.
20			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 340 x 40–110 m (N-S), fortsätter Ö om järnvägen.	Sandig plåtå och V-sluttning. Skogsmark, mestadels barrskog, med inslag av åkermark i N och SV.	Ej fornlämning.
21			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 330 x 100–190 m (N-S), fortsätter V om järnvägen.	Sandig plåtå. Skogsmark, blandskog; tomtmark i N.	Ej fornlämning.
41			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 590 x 5–120 m (N-S), fortsätter V om järnvägen. Delvis inom ytan finns ett övergivet och tre fortfarande bebyggda torp.	Flack sandig plåtå. Åkermark med inslag av tomtmark.	Ej fornlämning.
45			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 490 x 45–220 m (N-S), fortsätter V om utredningsområdet och Ö om järnvägen. Inom ytan finns uppgifter om ett övergivet torp.	Sandig plåtå och krön ovanför V-sluttning. Åkermark, skogsmark i N.	Ej fornlämning.
47	Lerbäck 1078	L 1979:1229	Lägenhetsbebyggelse	Ingen antikvarisk bedömning	Torp, 125 x 30–60 m (N-S), enligt karta från 1836. Benämns Torsängstorpet på kartan. Bör då vara nyanlagt då det inte redovisas på karta från 1825. Synliga lämningar påträffades ej, större delen av ytan har senare varit uppodlad.	NV-sluttande sandmark. Skogsmark, barrskog; lite åkermark i S.	Uppgift om lägenhetsbebyggelse.
109	Lerbäck 1080	L 1979:1263	Lägenhetsbebyggelse	Ingen antikvarisk bedömning	Torp, 35 x 15 m (NVV-ÖSÖ) utbredning enligt karta från 1834, inga bebyggelseindikationer kunde iaktas ovan mark, S delen sannolikt överplöjd, N delen förstörd av väg.	Siltig sandmark, flack sluttning ovanför sjö. Ångsmark.	Ingen bebyggelse påträffades som sannolikt togs bort när väg troligen breddats. Lite keramik framkom vid schaktning. Ingen antikvarisk bedömning, förstörd
110			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 110 x 35–60 m (N-S).	Krön av sandig höjd med berg i dagen V och N om ytan. Skogsmark (barrskog och ledningsgata med sly) och tomtmark.	Ej fornlämning.
115	Lerbäck 1079	L 1979:1230	Lägenhetsbebyggelse	Ingen antikvarisk bedömning	Plats för torp, 45 x 20 m (N-S) enligt kartor från 1810 och 1836. Överodlad, inga lämningar är synliga.	Svag förhöjning i flack sandmark. Åkermark.	Ingen antikvarisk bedömning. Undersökt och borttagen.

Bilaga 1. Objektsbeskrivning, forts.

Objektsnr	RAÅ-nr (FMIS)	Lämningsnr (KMR)	Lämningsstyp	Tidigare antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Antikvarisk bedömning efter undersökning
116			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 190 x 90 m (N-S), fortsätter S om utredningsområdet. I området finns uppgifter om ett torp.	Sandmark runt markerad höjd med berg i dagen. Åkermark och tomtmark.	Ej fornlämning.
195			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Boplatssläge, 250 x 25 m (NÖ-SV), fortsätter V om utredningsområdet. Avser yforna utanför den befintliga vägen.	Flack sandmark intill sjö. Skogsmark, barrskog och sandstrand.	Ej fornlämning.
248			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 225-325 x 225 m (NÖ-SV), fortsätter SÖ om utredningsområdet. Egentligen en serie möjliga boplatsslägen sammanfogade till en större yta, de bästa lägena närmast bäcken.	Småkuperad sandig N-sluttning med flera mindre höjdyggar intill bäck. Skogsmark, nygallrad furuskog samt öppen kraftledningsgata.	Ej fornlämning.
254	Viby 130:1	L 1980:4635	Avrättningsplats	Ingen antikvarisk bedömning	Avrättningsplats, uppgift om. Platsen är markerad som avrättningsplats på häradsekonomiska kartan. Flera mindre täktropor finns på platsen.	Småkuperad sandmark intill väg i N och bäck i V.	Ingen antikvarisk bedömning
258	Viby 462	L 1979:2799	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt, 3 m diam och 0,4 m h, av övertorvade 0,15-0,3 m st stenar.	Krön av mindre terrass i N-sluttande moränmark. Skogsmark, tät granskog.	Övrig kulturhistorisk lämning.
259	Viby 462	L 1979:2799	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt 3 m diam och 0,5 m h, övertorvat, av 0,2-0,4 m st stenar.	Krön av mindre terrass i N-sluttande moränmark. Skogsmark, tät granskog.	Övrig kulturhistorisk lämning.
260	Viby 462	L 1979:2799	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse, runt 3,5 m diam och 0,5 m h, övertorvat, av 0,3-0,4 m st stenar.	Krön av mindre terrass i N-sluttande moränmark. Skogsmark, tät granskog.	Övrig kulturhistorisk lämning.
261	Viby 460	L 1979:2777	Stensättning(?)	Möjlig fornlämning	Stensättning, rundad, 4,5 x 4 m och 0,6 m h, övertorvad, jämnt stenmaterial, 0,3-0,4 m st. Fint välvd profil. Bra läge men röjningsröse eller skrotstenshögd efter täkt kan inte uteslutas.	Krön av mindre terrass i N-sluttande moränmark. Skogsmark, tät granskog.	Röjningsröse. Övrig kulturhistorisk lämning.
266		L 2018:925	Bytomt/gårdstomt	Möjlig fornlämning	Gårdstomt, 55 x 40 m (VVV-ÖSÖ), utbredning enligt karta över Perstorp från 1825. Äldsta belägg för Perstorp är från 1622. Gården är fortfarande i bruk.	Flack moränmark. Tomtmark.	Fornlämning.
286			Möjligt boplatssläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatssläge, 100 x 70 m (N-S), fortsätter N om utredningsområdet. Även graviage på krönet.	S udden av N-S sandig moränhöjd. Ångsmark som i N tenderar att övergå till lövskog.	Ej undersökt. Var inte åtkomlig med gravmaskin.

Bilaga 1. Objektsbeskrivning, forts.

Objektsnr	RAÄ-nr (FMIS)	Lämningsnr (KMR)	Lämningsstyp	Tidigare antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Antikvarisk bedömning efter undersökning
299			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 325 x 125 m (NO-SV). Fynd av slipsten/bryne i mofjorden i centrala delen av objektet. Järnframställningsplats i NO delen. Inom objekt 299 finns en registrerad blästbrukslämning (L-1979:2976/Hardemo 232) med rikliga förekomster av blästslagg och flera fragment av ugnsväggar samt kol- och sotfäcker.	Rullstensås i V, i övrigt flack sandmark med svaga förhöjningar. Åkermark, längst i V tomtmark och gles blandskog.	Ej fornlämning. Endast lämningar från järnframställningsplatsen påträffades.
302			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 440 x 30-215 m (N-S). I SO delen ligger en järnframställningsplats och i centrala delen ett förstört gravfält.	I N och SV krön av rullstensås. i SO Ö-sluttande sandmark. Åkermark i SO, skogsmark (lövskog) i Ö, ångsmark i N och SV samt tomtmark.	Ej fornlämning.
303	Hardemo 176	L 1979:1261	Gravfält (?)	Möjlig fornlämning	Gravfält, uppgift om, ca 140 x 50 m (N-S). Plats för "ätterhögar" enligt geologiskt kartblad från 1883. Större delen av ytan har använts som grusläkt och N delen består av en villatomt. Vid S kanten till tomten är en gravliknande hög, 5 m diam och 0,7 m h, med andytan till grop i mitten, 1 m diam och 0,1 m dj. Den är bevuxen av en ek och förefaller ligga på en ursprunglig marknivå. Längs Ö kanten av ytan förefaller den ursprungliga markytan vara bevarad men inga synliga lämningar kunde iakttas.	Krön av N-S rullstensås. Tomtmark i N, ångsmark, bevuxen av sly samt en del träd.	Ingen antikvarisk bedömning, ej bekräftad i fält
305	Hardemo 226	L 1979:2774	Lägenhetsbebyggelse	Ingen antikvarisk bedömning	Torp, 65 x 10 m (NV-SÖ), utbredning enligt karta från 1850. Torpet är belägt på storskifteskarta från 1792. Inga lämningar är synliga ovan mark.	Krön av rullstensås. Ångsmark, gräsbevuxen, under kraftledningar.	Ingen antikvarisk bedömning, ej bekräftad i fält
315			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 150 x 18 m (N-S), avgränsad av väg i V och områdesgräns i Ö.	Småkuperad sandmark Ö om bäck. Skogsmark, slyg och ung blandskog.	Ej fornlämning.
316			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 525 x 20 m (N-S), avgränsad av väg i V och områdesgräns i Ö.	Sandmark, flack N-sluttning. Skogsmark, mestadels halvbevuxen tallskog.	Ej fornlämning.
319			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 200 x 25 m (N-S).	Sandmark, höjd med mjuka sluttningar intill sjö.	Ej fornlämning.
320			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 200 x 20 m (NNV-SSÖ), avgränsad av väg i V och områdesgräns i Ö.	Flack sandmark N om kärr. Skogsmark, hög gles tallskog.	Ej fornlämning.

Bilaga 1. Objektsbeskrivning, forts.

Objekts- nr	RAÄ-nr (FMIS)	Lämnings-nr (KMR)	Lämnings- typ	Tidigare antikvarisk bedömning	Beskrivning	Terräng	Antikvarisk bedömning efter undersökning
321			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 225 x 20 m (NNV-SSÖ), avgränsad av väg i V och områdesgräns i Ö.	Flack sandmark S om kärr. Skogsmark, ung barrskog och halvvoxen tallskog.	Ej fornlämning.
329			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 70 x 17 m (N-S). Avgränsad av väg i V, områdesgräns i Ö, sandtag i N och övergiven vägbank i S.	Förhöjning i flack sandmark. Skogsmark, blandskog.	Ej undersökt.
330			Möjligt boplatsläge	Möjlig fornlämning	Möjligt boplatsläge, 260 x 10-15 m (N-S). Avgränsad av väg i V och områdesgräns i Ö.	Flack sandmark. Skogsmark, blandskog, delvis avverkad.	Ej undersökt.
337			Möjlig boplat- lämning	Möjlig fornlämning	Möjlig boplatslämning, 125 x 55 m (ÖNO-VSV).	V-sluttande sandmark. Skogsmark, hög gles tallskog i Ö, tätare barrskog i V.	Ej fornlämning.
	Lerbäck 1077	L1979:1532	Lägenhets- bebyggelse	Ingen antikvarisk bedömning	Torp, uppgjift om, 90 x 20 m (N-S) enligt storskifteskarta över Karintorp från 1827. Inga bebyggelselämningar på karta från 1840.	Åkermark	Fornlämning.

BILAGA 2. SCHAKTTABELL

Nr	Objekt	Area (m ²)	Djup, max (m)	Djup, min (m)	Huvudinnehåll	Undergrund	Objekt
1	Schakt utan indikation	12,54	0,40		Sand	Sand	7
2	Schakt utan indikation	23,61	0,50	0,40	Sand	Sand	7
3	Schakt utan indikation	23,08	0,40	0,30	Sand	Sand	7
4	Schakt utan indikation	23,76	0,40	0,30	Sand	Sand	7
5	Schakt med indikation	23,33	0,40		Sand	Sand	7
6	Schakt med indikation	108,26	0,40		Sand	Sand	7
7	Schakt utan indikation	29,95	0,50	0,40	Sand	Sand	7
8	Schakt med indikation	28,85	0,40	0,30	Sand	Sand	7
9	Schakt utan indikation	21,94	0,40	0,30	Sand	Sand	7
10	Schakt utan indikation	20,22	0,40	0,30	Sand	Sand	7
11	Schakt utan indikation	23,42	0,50	0,30	Sand	Sand	7
12	Schakt utan indikation	15,53	0,50	0,30	Sand	Sand	7
13	Schakt utan indikation	13,48	0,40	0,20	Sand	Sand	7
14	Schakt utan indikation	16,70	0,40	0,20	Sand	Sand	7
15	Schakt utan indikation	18,90	0,40	0,20	Sand	Sand	7
16	Schakt utan indikation	18,03	0,40	0,30	Sand	Sand	7
17	Schakt utan indikation	23,23	0,30	0,20	Sand	Sand	7
18	Schakt utan indikation	17,62	0,40	0,30	Sand	Sand	7
19	Schakt utan indikation	31,82	0,30	0,20	Sand	Sand	7
20	Schakt utan indikation	25,01	0,40	0,30	Sand	Sand	7
21	Schakt utan indikation	11,38	0,30		Sand	Sand	7
22	Schakt utan indikation	33,10	0,30	0,20	Sand	Sand	7
23	Schakt utan indikation	33,09	0,30	0,20	Sand	Sand	7
24	Schakt utan indikation	16,88	0,20		Torv	Sand	20
25	Schakt utan indikation	14,25	0,20		Torv	Sand	20
26	Schakt utan indikation	10,84	0,20	0,10	Torv	Sand	20
27	Schakt utan indikation	11,89	0,30	0,10	Torv	Sand	20
28	Schakt utan indikation	10,13	0,10		Torv	Sand	20
29	Schakt utan indikation	18,13	0,15	0,10	Torv	Sand	20
30	Schakt utan indikation	21,22	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	20
31	Schakt utan indikation	36,33	0,02	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	20
32	Schakt utan indikation	18,29	0,20		Torv	Stenig, sandig morän	20
33	Schakt utan indikation	12,89	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	20
34	Schakt utan indikation	17,90	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	20
35	Schakt utan indikation	10,30	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	20
36	Schakt utan indikation	15,42	0,15	0,10	Torv	Sand	20
37	Schakt utan indikation	19,48	0,20	0,10	Torv	Sand	20
38	Schakt utan indikation	27,54	0,20	0,10	Torv	Sand	20
39	Schakt utan indikation	17,69	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	20
40	Schakt utan indikation	11,03	0,10		Torv	Stenig, sandig morän	20
41	Schakt utan indikation	20,57	0,30	0,20	Stenblandad sand	Stenig, sandig morän	20
42	Schakt utan indikation	24,88	0,30	0,20	Stenblandad sand	Stenig, sandig morän	20

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Nr	Objekt	Area (m ²)	Djup, max (m)	Djup, min (m)	Huvudinnehåll	Undergrund	Objekt
43	Schakt utan indikation	17,69	0,30	0,20	Stenblandad sand	Stenig, sandig morän	20
44	Schakt utan indikation	15,50	0,02		Stenblandad sand	Mycket stenig, sandig morän	20
45	Schakt utan indikation	17,00	0,30	0,02	Stenblandad sand	Mycket stenig, sandig morän	20
46	Schakt utan indikation	16,66	0,40	0,30	Stenblandad sand	Sandig silt	20
47	Schakt utan indikation	19,19	0,50	0,30	Stenblandad sand	Stenig, sandig silt	20
48	Schakt utan indikation	22,67	0,40	0,30	Sand	Sand	45
49	Schakt utan indikation	33,00	0,50	0,40	Silt	Silt	45
50	Schakt utan indikation	18,69	0,40	0,30	Sandig silt	Sandig silt	45
51	Schakt utan indikation	24,53	0,50	0,40	Sandig silt	Sandig silt	45
52	Schakt utan indikation	25,34	0,50	0,40	Sandig silt	Sandig silt	45
53	Schakt utan indikation	21,96	0,50	0,40	Sandig silt	Sandig silt	45
54	Schakt utan indikation	34,66	0,20	0,10	Torv	Sand	47
55	Schakt utan indikation	28,38	0,20	0,10	Torv	Sand	47
56	Schakt utan indikation	7,46	0,30		Sand	Sand	47
57	Schakt utan indikation	8,45	0,30		Sand	Sand	47
58	Schakt utan indikation	10,82	0,30		Sand	Sand	47
59	Schakt utan indikation	27,14	0,30		Sand	Sand	45
60	Schakt utan indikation	24,49	0,30		Sand	Sand	45
61	Schakt utan indikation	28,81	0,30		Sand	Sand	45
62	Schakt utan indikation	24,59	0,30		Sand	Sand	45
64	Schakt utan indikation	27,31	0,30		Sand	Sand	45
65	Schakt utan indikation	25,30	0,30		Sand	Sand	45
66	Schakt utan indikation	27,41	0,30		Sand	Sand	45
67	Schakt utan indikation	28,46	0,30		Sand	Sand	45
68	Schakt utan indikation	23,84	0,30		Sand	Sand	45
69	Schakt utan indikation	26,97	0,30		Sand	Sand	45
70	Schakt utan indikation	21,53	0,30		Sand	Sand	45
71	Schakt utan indikation	26,74	0,30		Sand	Sand	45
72	Schakt utan indikation	23,43	0,30		Sand	Sand	45
73	Schakt utan indikation	26,53	0,30		Sand	Sand	45
74	Schakt utan indikation	22,15	0,30		Sand	Sand	45
75	Schakt utan indikation	26,41	0,30		Sand	Sand	45
76	Schakt utan indikation	26,13	0,30		Sand	Sand	45
77	Schakt utan indikation	28,62	0,30		Sand	Sand	45
78	Schakt utan indikation	29,53	0,30		Sand	Sand	45
79	Schakt utan indikation	17,77	0,30		Sand	Sand	45
80	Schakt utan indikation	22,82	0,30		Sand	Sand	45
81	Schakt utan indikation	24,11	0,30		Sand	Sand	45
82	Schakt utan indikation	22,60	0,30		Sand	Sand	45
83	Schakt utan indikation	16,56	0,30		Silt	Silt	45

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Nr	Objekt	Area (m ²)	Djup, max (m)	Djup, min (m)	Huvudinnehåll	Undergrund	Objekt
84	Schakt utan indikation	23,44	0,30		Silt	Silt	7
85	Schakt utan indikation	32,27	0,30		Silt	Silt	7
86	Schakt utan indikation	27,50	0,30		Silt	Silt	7
87	Schakt utan indikation	26,00	0,30		Silt	Silt	7
88	Schakt utan indikation	25,93	0,30		Silt	Silt	7
89	Schakt utan indikation	27,57	0,30		Silt	Silt	7
90	Schakt utan indikation	19,24	0,30		Silt	Silt	7
91	Schakt utan indikation	32,04	0,30		Silt	Silt	7
92	Schakt utan indikation	21,88	0,30		Silt	Silt	7
93	Schakt utan indikation	20,67	0,30		Silt	Silt	7
94	Schakt utan indikation	32,85	0,30		Sand	Sand	41
95	Schakt utan indikation	21,68	0,30		Silt	Silt	41
96	Schakt utan indikation	11,26	0,20		Torv	Sand	21
97	Schakt utan indikation	23,46	0,20		Torv	Sand	21
98	Schakt utan indikation	15,26	0,20		Torv	Sand	21
99	Schakt utan indikation	13,02	0,20		Torv	Sand	21
100	Schakt utan indikation	17,90	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
101	Schakt utan indikation	15,50	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
102	Schakt utan indikation	16,20	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
103	Schakt utan indikation	9,85	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
104	Schakt utan indikation	9,63	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
105	Schakt utan indikation	11,79	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
106	Schakt utan indikation	5,46	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
107	Schakt utan indikation	11,57	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
108	Schakt utan indikation	10,32	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
109	Schakt utan indikation	9,99	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
110	Schakt utan indikation	9,24	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
111	Schakt utan indikation	14,95	0,20	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
112	Schakt utan indikation	16,32	0,15	0,10	Torv	Sand	21
113	Schakt utan indikation	19,68	0,15	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
114	Schakt utan indikation	8,99	0,15	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
115	Schakt utan indikation	9,45	0,15	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
116	Schakt utan indikation	16,16	0,15	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
117	Schakt utan indikation	13,60	0,15	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
118	Schakt utan indikation	11,32	0,15	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
119	Schakt utan indikation	11,79	0,15	0,10	Torv	Stenig, sandig morän	21
120	Schakt utan indikation	10,82	0,15	0,10	Torv	Sand	21
121	Schakt utan indikation	13,87	0,20		Torv	Sand	9
122	Schakt utan indikation	9,94	0,20		Torv	Sand	9
123	Schakt utan indikation	17,67	0,05		Torv	Sand	9
124	Schakt utan indikation	18,06	0,20		Sand	Sand	8
125	Schakt utan indikation	21,80	0,30		Sand	Sand	8
126	Schakt utan indikation	19,93	0,30	0,20	Silt	Silt	116
127	Schakt utan indikation	8,94	0,10	0,05	Humus	Sand	116

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Nr	Objekt	Area (m ²)	Djup, max (m)	Djup, min (m)	Huvudinnehåll	Undergrund	Objekt
128	Schakt utan indikation	19,60	0,30	0,20	Sand	Sand	116
129	Schakt utan indikation	17,52	0,40	0,30	Sandig silt	Silt	116
130	Schakt med indikation	71,84	0,30		Sand	Sand	115
131	Schakt utan indikation	33,56	0,30		Sand	Sand	115
132	Schakt utan indikation	13,16	0,30		Silt	Silt	109
133	Schakt utan indikation	9,02	0,30		Silt	Silt	109
134	Schakt utan indikation	14,27	0,30	0,20	Silt	Lerig silt	109
135	Schakt utan indikation	7,52	2,00	0,10	Sand	Sandig morän	109
136	Schakt utan indikation	61,01	0,30	0,20	Sand	Sandig morän	109
137	Schakt utan indikation	12,52	0,10	0,05	Torv	Sandig morän	110
138	Schakt utan indikation	11,95	0,10		Torv	Sandig morän	110
139	Schakt utan indikation	3,52	0,10		Torv	Sandig morän	110
140	Schakt utan indikation	11,15	0,20	0,10	Torv	Sandig morän	110
141	Schakt utan indikation	16,47	0,10		Torv	Sand	110
142	Schakt utan indikation	19,14	0,30		Sand	Sand	115
143	Schakt med indikation	52,66	0,20	0,10	Sand	Sandig morän	L1979:1532
144	Schakt utan indikation	15,83	0,20		Sand	Sandig morän	L1979:1532
145	Schakt utan indikation	10,51	0,20		Sand	Sand	248
146	Schakt utan indikation	10,45	0,10		Sand	Sand	248
147	Schakt utan indikation	10,58	0,10		Torv	Sand	248
148	Schakt utan indikation	10,74	0,10		Torv	Sand	248
149	Schakt utan indikation	12,71	0,10		Torv	Sand	248
150	Schakt utan indikation	32,94	0,10		Torv	Sand	248
151	Schakt utan indikation	10,02	0,10		Torv	Sand	248
152	Schakt utan indikation	10,66	0,10		Torv	Sand	248
153	Schakt utan indikation	11,08	0,10		Torv	Sand	248
154	Schakt utan indikation	14,22	0,10		Torv	Sand	248
155	Schakt utan indikation	11,19	0,10		Torv	Sand	248
156	Schakt utan indikation	9,38	0,10		Torv	Sand	248
157	Schakt utan indikation	8,65	0,10		Torv	Sand	248
158	Schakt utan indikation	10,96	0,10		Torv	Sand	248
159	Schakt utan indikation	11,87	0,10		Torv	Sand	248
160	Schakt utan indikation	15,39	0,10		Torv	Sand	248
161	Schakt utan indikation	12,19	0,10		Torv	Sand	248
162	Schakt utan indikation	14,31	0,10		Torv	Sand	248
163	Schakt utan indikation	11,26	0,10		Torv	Sand	248
164	Schakt utan indikation	9,30	0,10		Torv	Sand	248
165	Schakt utan indikation	13,80	0,10		Torv	Sand	248
166	Schakt utan indikation	11,31	0,10		Torv	Sand	248
167	Schakt utan indikation	12,51	0,10		Torv	Sand	248
168	Schakt utan indikation	16,60	0,10		Torv	Sand	248
169	Schakt utan indikation	10,45	0,10		Torv	Sand	248
170	Schakt utan indikation	14,84	0,10		Torv	Sand	248
171	Schakt utan indikation	13,58	0,10		Torv	Sand	248

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Nr	Objekt	Area (m ²)	Djup, max (m)	Djup, min (m)	Huvudinnehåll	Undergrund	Objekt
172	Schakt utan indikation	13,85	0,10		Torv	Sand	248
173	Schakt utan indikation	10,52	0,10		Torv	Sand	248
174	Schakt utan indikation	18,36	0,10		Torv	Sand	248
175	Schakt utan indikation	19,44	0,10		Torv	Sand	248
176	Schakt utan indikation	12,71	0,10		Torv	Sand	248
177	Schakt utan indikation	15,16	0,10		Torv	Sand	248
178	Schakt utan indikation	14,02	0,10		Torv	Sand	248
179	Schakt utan indikation	11,94	0,10		Torv	Sand	248
180	Schakt utan indikation	18,96	0,10		Torv	Sand	248
181	Schakt utan indikation	11,63	0,10		Torv	Sand	248
182	Schakt utan indikation	11,73	0,10		Torv	Sand	248
183	Schakt utan indikation	12,12	0,10		Torv	Sand	248
184	Schakt utan indikation	19,67	0,10		Torv	Sand	248
185	Schakt utan indikation	23,20	0,10		Torv	Sand	248
186	Schakt utan indikation	19,57	0,10		Torv	Sand	248
187	Schakt utan indikation	20,87	0,10		Torv	Sand	248
188	Schakt utan indikation	22,16	0,10		Torv	Sand	248
189	Schakt utan indikation	15,98	0,10		Torv	Sand	248
190	Schakt utan indikation	16,46	0,10		Torv	Sand	248
191	Schakt utan indikation	17,66	0,10		Torv	Sand	248
192	Schakt utan indikation	21,90	0,10		Torv	Sand	248
194	Schakt utan indikation	23,02	0,10		Torv	Sand	248
195	Schakt utan indikation	15,79	0,10		Torv	Sand	248
196	Schakt utan indikation	34,43	0,10		Torv	Sand	248
197	Schakt utan indikation	15,51	0,10		Torv	Sand	248
198	Schakt utan indikation	10,42	0,10		Torv	Sand	248
199	Schakt utan indikation	16,59	0,10		Torv	Sand	248
200	Schakt utan indikation	12,94	0,10		Torv	Sand	248
201	Schakt utan indikation	22,41	0,10		Torv	Sand	248
202	Schakt utan indikation	37,59	0,10		Torv	Sand	254
203	Schakt med indikation	54,79	0,30	0,20	Sand	Sand	266
204	Schakt med indikation	2,49	0,30	0,20	Sand	Sand	266
205	Schakt med indikation	8,36	0,30	0,20	Sand	Sand	266
206	Schakt utan indikation	7,60			Makadam och betongplattor		303/302
207	Schakt utan indikation	27,18	0,10		Torv	Sandig morän	303/302
208	Schakt utan indikation	40,40	0,10		Torv	Sandig morän	303/302
210	Schakt utan indikation	12,78	0,10		Torv	Sandig morän	303/302
211	Schakt utan indikation	19,43	0,20		Sand	Morän	302
212	Schakt utan indikation	4,99			Fyllnadsmassor i väg		303/302
213	Schakt utan indikation	11,07			Fyllnadsmassor i väg		303/302
214	Schakt utan indikation	17,68	0,20	0,10	Matjord	Sandig morän	303/302
215	Schakt utan indikation	17,10	0,15	0,10	Matjord	Grusig morän	303/302

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Nr	Objekt	Area (m ²)	Djup, max (m)	Djup, min (m)	Huvudinnehåll	Undergrund	Objekt
216	Schakt utan indikation	14,59	0,20	0,10	Matjord	Grusig morän	303/302
217	Schakt utan indikation	13,08	0,20		Torv, matjord, påfört grus och sten		303/302
218	Schakt utan indikation	5,97	0,20		Torv, matjord, påfört grus och sten		303/302
219	Schakt utan indikation	12,68	0,30	0,20	Matjord	Stenig ås	303/302
220	Schakt utan indikation	10,57	0,40	0,30	Matjord	Stenig ås	302
221	Schakt utan indikation	8,73	0,30	0,20	Matjord	Stenig ås	302
222	Schakt utan indikation	10,70	0,20		Matjord	Urgrävt, fyllnadsmassor	302
223	Schakt utan indikation	3,77	0,20	0,10	Matjord	Urgrävt, fyllnadsmassor	302
224	Schakt utan indikation	7,61	0,20	0,10	Matjord	Urgrävt, fyllnadsmassor	302
225	Schakt utan indikation	19,13	0,30	0,20	Matjord	Sand	302
226	Schakt utan indikation	22,12	0,30	0,20	Matjord	Sand	302
227	Schakt utan indikation	18,67	0,10		Matjord	Morängrus	302
228	Schakt utan indikation	20,70	0,10		Torv	Morängrus	302
229	Schakt utan indikation	20,15	0,20	0,10	Matjord	Morängrus	305
230	Schakt utan indikation	12,77	0,20	0,10	Matjord	Morängrus	305
231	Schakt utan indikation	11,70	0,20		Torv	Morängrus	305
232	Schakt utan indikation	22,46	0,10		Torv	Sand	316
233	Schakt utan indikation	20,22	0,20		Torv	Sand	316
234	Schakt utan indikation	11,01	0,20		Torv	Sand	316
235	Schakt utan indikation	28,01	0,20		Torv	Moränsten	316
236	Schakt utan indikation	22,93	0,20		Torv	Moränsten	316
237	Schakt utan indikation	8,72	0,20		Torv	Moränsten	316
238	Schakt utan indikation	20,47	0,20		Torv	Moränsten	316
239	Schakt utan indikation	21,47	0,02		Torv	Moränsten	316
240	Schakt utan indikation	11,90	0,20		Torv	Moränsten	316
241	Schakt utan indikation	12,05	0,10		Torv	Sand	316
242	Schakt utan indikation	16,78	0,10		Torv	Sand	316
243	Schakt utan indikation	15,44	0,10		Torv	Sand	316
244	Schakt utan indikation	15,62	0,10		Torv	Stenig sand	316
245	Schakt utan indikation	14,41	0,02		Torv	Stenig sand	316
246	Schakt utan indikation	10,64	0,10		Torv	Stenig sand	316
247	Schakt utan indikation	10,89	0,10		Torv	Stenig sand	316
248	Schakt utan indikation	14,84	0,10		Torv	Sand	316
249	Schakt utan indikation	15,09	0,10		Torv	Sand	316
250	Schakt utan indikation	12,55	0,10		Torv	Något stenig sand	316
251	Schakt utan indikation	11,36	0,10		Torv	Något stenig sand	316
252	Schakt utan indikation	13,26	0,20	0,10	Torv	Siltig sand	315
253	Schakt utan indikation	18,34	0,20	0,10	Torv	Siltig sand	315
254	Schakt utan indikation	16,94	0,20	0,10	Torv	Siltig sand	315
255	Schakt utan indikation	10,93	0,20	0,10	Torv	Siltig sand	315

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Nr	Objekt	Area (m ²)	Djup, max (m)	Djup, min (m)	Huvudinnehåll	Undergrund	Objekt
256	Schakt utan indikation	7,89	0,20	0,10	Torv	Sand	315
257	Schakt utan indikation	31,52	0,10		Torv	Sand	320
258	Schakt utan indikation	18,90	0,10		Torv	Sand	320
259	Schakt utan indikation	20,97	0,10		Torv	Sand	320
260	Schakt utan indikation	19,31	0,10		Torv	Sand	320
261	Schakt utan indikation	18,94	0,10		Torv	Sand	320
262	Schakt utan indikation	10,67	0,10		Torv	Sand	320
263	Schakt utan indikation	17,91	0,10		Torv	Sand	320
264	Schakt utan indikation	14,29	0,10		Torv	Sand	320
265	Schakt utan indikation	8,37	0,10		Torv	Sand	321
266	Schakt utan indikation	15,89	0,10		Torv	Sand	321
267	Schakt utan indikation	11,30	0,10		Torv	Sand	321
268	Schakt utan indikation	17,68	0,10		Torv	Sand	321
269	Schakt utan indikation	7,70	0,10		Torv	Sand	321
270	Schakt utan indikation	11,61	0,10		Torv	Sand	321
271	Schakt utan indikation	13,09	0,10		Torv	Sand	321
272	Schakt utan indikation	9,81	0,10		Torv	Sand	321
273	Schakt utan indikation	9,79	0,10		Torv	Sand	321
274	Schakt utan indikation	10,22	0,10		Torv	Sand	321
275	Schakt utan indikation	11,81	0,10		Torv	Sand	321
276	Schakt utan indikation	12,63	0,10		Torv	Sand	321
277	Schakt utan indikation	7,84	0,10		Torv	Sand	321
278	Schakt utan indikation	8,79	0,10		Torv	Sand	321
279	Schakt utan indikation	9,93	0,10		Torv	Sand	321
280	Schakt utan indikation	6,79	0,10		Torv	Sand	321
281	Schakt med indikation	108,17	0,40	0,30	Torv	Sand	299
282	Schakt utan indikation	6,26	0,40	0,30	Torv	Sand	299
283	Schakt utan indikation	16,13	0,10		Torv	Sand	337
284	Schakt utan indikation	17,04	0,10		Torv	Sand	337
285	Schakt utan indikation	22,67	0,10		Torv	Sand	337
286	Schakt utan indikation	15,76	0,10		Torv	Sand	337
287	Schakt utan indikation	15,00	0,10		Torv	Sand	337
288	Schakt utan indikation	15,66	0,10		Torv	Sand	337
289	Schakt utan indikation	11,23	0,10		Torv	Sand	337
290	Schakt utan indikation	21,35	0,10		Torv	Sand	337
291	Schakt utan indikation	20,33	0,10		Torv	Sand	337
292	Schakt utan indikation	21,93	0,10		Torv	Sand	337
293	Schakt utan indikation	15,03	0,10		Torv	Sand	337
294	Schakt utan indikation	13,84	0,10		Torv	Sand	337
295	Schakt utan indikation	17,97	0,10		Torv	Sand	337
296	Schakt utan indikation	15,29	0,10		Torv	Sand	195, 319
297	Schakt utan indikation	13,17	0,10		Torv	Sand	195, 319
298	Schakt utan indikation	18,93	0,10		Torv	Sand	195, 319
299	Schakt utan indikation	20,00	0,10		Torv	Sand	195, 319

Bilaga 2. Schakttabell, forts.

Nr	Objekt	Area (m ²)	Djup, max (m)	Djup, min (m)	Huvudinnehåll	Undergrund	Objekt
300	Schakt utan indikation	16,85	0,10		Torv	Sand	195, 319
301	Schakt utan indikation	16,40	0,10		Torv	Sand	195, 319
302	Schakt utan indikation	17,30	0,10		Torv	Sand	195, 319
303	Schakt utan indikation	23,20	0,10		Torv	Sand	195, 319
304	Schakt utan indikation	15,35	0,10		Torv	Sand	195, 319
305	Schakt utan indikation	25,59	0,10		Torv	Sand	195, 319
306	Schakt utan indikation	19,79	0,10		Torv	Sand	195, 319
307	Schakt utan indikation	16,22	0,10		Torv	Sand	195, 319
308	Schakt utan indikation	24,80	0,10		Torv	Sand	195, 319
309	Schakt utan indikation	17,71	0,10		Torv	Sand	195, 319
310	Schakt utan indikation	17,65	0,10		Torv	Sand	195, 319
311	Schakt utan indikation	23,79	0,10		Torv	Sand	195, 319
312	Schakt utan indikation	21,09	0,10		Torv	Sand	195, 319
313	Schakt utan indikation	17,39	0,10		Torv	Sand	195, 319
314	Schakt utan indikation	20,16	0,10		Torv	Sand	195, 319
315	Schakt utan indikation	9,19	0,10		Torv	Sand	195, 319
316	Schakt utan indikation	14,94	0,10		Torv	Sand	195, 319
317	Schakt utan indikation	15,37	0,10		Torv	Sand	195, 319
318	Schakt utan indikation	16,04	0,10		Torv	Sand	195, 319
319	Schakt utan indikation	14,65	0,10		Torv	Sand	195, 319
320	Schakt utan indikation	14,94	0,10		Torv	Sand	195, 319
321	Schakt utan indikation	16,54	0,10		Torv	Sand	195, 319
322	Schakt med indikation	3,34	0,10		Röjningssten	Sten	261
323	Schakt utan indikation	18,76	0,10		Torv	Sand	195, 319
324	Schakt utan indikation	16,28	0,10		Torv	Sand	195, 319
325	Schakt utan indikation	14,98	0,10		Torv	Sand	195, 319
326	Schakt utan indikation	16,06	0,10		Torv	Sand	195, 319
327	Schakt utan indikation	18,99	0,10		Torv	Sand	195, 319
328	Schakt utan indikation	13,15	0,10		Torv	Sand	195, 319
329	Schakt utan indikation	11,83	0,10		Torv	Sand	195, 319
330	Schakt utan indikation	13,41	0,10		Torv	Sand	195, 319
331	Schakt utan indikation	16,44	0,10		Torv	Sand	195, 319
332	Schakt utan indikation	15,90	0,10		Torv	Sand	195, 319
333	Schakt utan indikation	17,76	0,10		Torv	Sand	195, 319
334	Schakt utan indikation	14,89	0,10		Torv	Sand	195, 319
335	Schakt utan indikation	10,25	0,10		Torv	Sand	195, 319

BILAGA 3. ANLÄGGNINGSTABELL

Kontext-nr	Objekt	Längd (m)	Bredd (m)	Diameter (m)	Area (m ²)	Höjd/djup, max (m)	Form i plan	Beskrivning	Schakt	Objekt/lämnings-nr (KMR)
1001	Stenskott stolphål			0,60	0,21	0,32	Rund	Stenskott stolphål i sand med små trärester efter stolpe. Par med stolphål 1002. Stolphålen har med största sannolikhet haft stolpar till en grind. Grunden stod då vid vägen mellan Örebro och Askersund på 1700- och 1800-talet. ¹⁴ C-prov från trä i stolphålet daterat till 1690–1920 e.Kr.	6	71L2020:2409
1002	Stenskott stolphål			0,60	0,25			Stenskott stolphål i sand med små trärester i ytan efter stolpe. Par med stolphål 1001.	6	71L2020:2409
1003	Lager	7,00			9,52	0,25		Ett något koligt sandigt lager som avgränsades i N.	5	71L2020:2414
1004	Lager	12,00			16,26	0,10		Fläckvis koligt sandigt lager. Ett fynd av oglacerat yngre rödgods i ytan. Avgränsat i N och i S. ¹⁴ C-datering till intervallet 260–530 e.Kr.	8	71L2020:2414
1005	Hård	2,45	1,40		3,10	0,10	Fyrkantig	En rektangulär hård med mycket träkol och lite sot. En stor sten i kanten, ca 0,4 x 0,35 x 0,15 m stor. Fynd av fajans/flintgods. Hården har sannolikt ingått i huset till torpet vid A. ¹⁴ C-datering till intervallet 1460–1640.	130	115/L1979:1230
1006	Husgrund med stensyll				5,00			Hörnet på den västra delen av husgrunden till torpet Rödjän grävdes fram. Tio stensyllstenar mellan 0,2 och 0,6 m stora. Samtliga stensyllstenar var lagda med en plan yta uppåt. Ett par tre stensyllsaknades i hörnet. Innanför stensyllstenen var grunden fylld med en hel del rundade stensyllstenar, ca 0,1–0,3 m stora, samt en del tegelkross.	143	L1979:1632
1007	Stenkonstruktion	5,00	1,90		9,86		Oregelbunden	Stengrund med stensyllstenar lagda i ett till tre skift. Oregelbunden i formen med stensyllsaknaden i kalksten. En hel del tegelkross ligger i ytan. Stensyllkonstruktionen har tillsammans med stensyll 1009 utgjort grunden till ett uthus till torpet Perstorp. Uthuset finns utmärkt tillsammans med torpet på en karta från 1825.	203	266L2018:925
1008	Stensyll	1,00			0,37			Stensyllstenen har utgjort grunden till ett uthus till torpet Perstorp. Uthuset finns utmärkt tillsammans med torpet och ett annat uthus (1007) på en karta från 1825. Stensyllstenen har troligen skadats i samband med plantering av buske.	204	266L2018:925

Bilaga 3. Anläggningstabell, forts.

Kontext-nr	Objekt	Längd (m)	Bredd (m)	Diameter (m)	Area (m ²)	Höjd/djup, max (m)	Form i plan	Beskrivning	Schakt	Objekt/lämnings-nr (KIMR)
1009	Stensyll	2,10	0,55		0,88			Stensyllen för troligen ihop med stenkonstruktion 1007 och har utgjort grunden till ett uthus till torpet Perstorp. Uthuset finns utmärkt tillsammans med ett annat uthus (1008) torpet på en karta från 1825. Stensörtek 0,15–0,30 m.	203	266/L2018:925
1010	Stenkonstruktion	1,00	0,70		0,54			En oval stenkonstruktion bestående av elva stenar mellan 0,1 och 0,5 m stora (huvudsakligen 0,2–0,3 m stora). Stenarna var lagda med en flat yta uppåt. Stenkonstruktionen har eventuellt utgjort ett fundament till en plint i ett uthus bredvid torpet Perstorp.	205	266/L2018:925
1011	Stenskött stolphål	0,40	0,30		0,10		Rundad	Stolphål med stensköning intill stenfundament 1010. Sju stenar i ytan ca 0,1–0,15 m stora.	205	266/L2018:925
1012	Blästerugn	5,00			6,40			Innehåll en hel del slagg och enstaka kol i ytan. Troligen en blästerugn för järnframställning. ¹⁴ C-datering av ugnen till 130–350 e.Kr.	281	L 1979:2976
1013	Område med sotiga smidesgropar	11,00			14,62			Omkring 25 sotiga gropar med innehåll av slagg påträffades strax öster om ugn 1012. Groparnas storlek var mellan ca 0,2 och 0,5 meter i diameter. Möjliga smidesgropar.	281	L 1979:2976

BILAGA 4. ¹⁴C-DATERING

INTERNATIONAL CHEMICAL ANALYSIS INC. (ICA)

ICA ID	Submitter ID	Material Type	Pretreatment	Conventional Age	Calibrated Age
19W/1291	3282 PM 1001:149	Wood	AAA	40 +/- 30 BP	Cal 1690 - 1730 AD (20.5%) Cal 1810 - 1920 AD (74.8%)
19C/1292	3282 PM 1004:150	Charcoal	AAA	1660 +/- 30 BP	Cal 260 - 280 AD (3.1%) Cal 320- 430 AD (89.0%) Cal 490 - 530 AD (3.4%)
19C/1293	3282 PM 1012:1933	Charcoal	AAA	1770 +/- 30 BP	Cal 130 - 350 AD
19C/1294	3282 PM 1005:820	Charcoal	AAA	340 +/- 30 BP	Cal 1460 - 1640 AD

- Calibrated ages are attained using INTCAL13: **IntCal13 and Marine13 Radiocarbon Age Calibration Curves 0–50,000 Years cal BP**. *Paula J Reimer, Edouard Bard, Alex Bayliss, J Warren Beck, Paul G Blackwell, Christopher Bronk Ramsey, Caitlin E Buck, Hai Cheng, R Lawrence Edwards, Michael Friedrich, Pieter M Grootes, Thomas P Guilderson, Haflidi Haflidason, Irka Hajdas, Christine Hatté, Timothy J Heaton, Dirk L Hoffmann, Alan G Hogg, Konrad A Huguen, K Felix Kaiser, Bernd Kromer, Sturt W Manning, Mu Niu, Ron W Reimer, David A Richards, E Marian Scott, John R Southon, Richard A Staff, Christian S M Turney, Johannes van der Plicht. Radiocarbon 55(4), Pages 1869-1887.*
- Unless otherwise stated, 2 sigma calibration (95% probability) is used.
- Conventional ages are given in BP (BP=Before Present, 1950 AD), and have been corrected for fractionation using the delta C13.

Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3282